

AVINOR AS

Avtaledokument Entreprise

[\[Sett inn bilde\]](#)

K-xxxxxx [Navn på entreprise]

AVTALEDOKUMENT

Mellom Avinor AS, foretaksnummer 985 198 292 som Byggherre
Edvard Munchs veg
Postboks 150
2061 Gardermoen
Tlf.: 64 81 20 00

og NN, foretaksnummer: nn som Entreprenør
n
n
n
Tlf:

er det inngått følgende avtale som er gitt kontraktsnummer K-xxxxx:

1 KONTRAKTSDOKUMENTER OG TOLKNINGSREGLER

Må endres/tilpasses dersom man endrer på dokumentlisten i kontrakten.

1.1 Kontraktsdokumenter

Følgende dokumenter inngår som en del av denne kontrakten:

Dette avtaledokument

A Generell del – orientering om oppdraget

B Kontraktsbestemmelser

- B 1 Alminnelige kontraktsbestemmelser (NS 8405)
- B 2 Spesielle kontraktsbestemmelser
- B 3 Garantidokument
- B 4 Avtale om ansvarlig leverandøradferd
- B 5 Fullmakt innhenting av opplysninger om skatte- og avgiftsforhold

C Tekniske krav

- C 1-1 Ytre miljø og materialbruk
- C 1-2 Tekniske rammebetingelser
- C 2 Teknisk beskrivelse
- C 3 Tegninger og modeller
- C 4 Tekniske referansedokumenter
- C 5 Tester og idriftsettelse

D Krav til byggeprosessen

- D 1 Administrative rutiner
- D 2 Kvalitetssikring
- D 3-1 Byggherrens SHA-plan
- D 3-2 Krav til HMS og brannsikkerhet
- D 4-1 Innmelding av arbeider
- D 4-2 Krav til dokumentasjon i prosjekter (FDV)
- D 4-3 Krav til opplæring (for OSL)

E Frister, dagmulker og fremdriftsplanlegging

- (E 1 Frister, dagmulker og fremdriftsplanlegging)
- E 2 Asfaltdekker – Sanksjoner

F Vederlaget**G Oppdragsgivers ytelser****1.2 Tolkingsregler**

Inneholder kontraktsdokumentene bestemmelser som strider mot hverandre, skal de gjelde i følgende rekkefølge:

1. Dette avtaledokumentet
2. B.2 Spesielle kontraktsbestmmelser
3. B.1 Alminnelige kontraktsbestemmelser (NS 8405)
4. De øvrige kontraktsbilagene i den rekkefølgen de er nevnt i punkt 1.1 ovenfor

Er det motstrid mellom dokumentene som nevnt i punkt 4 ovenfor gjelder beskrivelsen foran tegningene. Utførelse som bare er angitt på tegning, men som også burde ha vært angitt i beskrivelsen eller mengdefortegnelsen, omfattes ikke av kontrakten.

Er det motstrid mellom bestemmelser i den enkelte dokumentgruppen nevnt over i punkt 4, går spesielle bestemmelser foran generelle bestemmelser, og bestemmelser utarbeidet særskilt for denne kontrakten, foran standardiserte bestemmelser.

2 KONTRAKTSARBEID

Entreprenøren påtar seg å levere følgende kontraktsarbeider (jfr. NS 8405 pkt 2.6)

Skriv en overordnet beskrivelse av kontraktsarbeidene.

i samsvar med krav og bestemmelser som fremgår av kontraktsdokumentene.

3 KONTRAKTSSUM (NS 8405 PKT 2.8)

Kontraktarbeidet skal utføres for:

Tilbudssum	kr. ...
<u>Sum for eventuelle korreksjoner</u>	<u>kr. ...</u>
Sum eks. merverdiavgift:	kr. ...
<u>Merverdiavgift 25%:</u>	<u>kr. ...</u>
<u>Kontraktssum (inkl. mva):</u>	<u>kr. ...</u>

Opsjoner:
Innta eventuelle opsjonspriser.

4 MENGDEKONTROLL (NS 8405, PUNKT 27.2)

Alternativ 1 (låste mengder): Entreprenøren skal foreta mengdekontroll og gis frist til _____ med å kontrollere de i tilbuds- eller konkurransegrunnlaget angitte mengder.

Alternativ 2 (låste mengder): Entreprenøren har foretatt mengdekontroll av de i tilbuds- eller konkurransegrunnlaget angitte mengder.

Alternativ 3: Entreprenøren skal ikke foreta mengdekontroll.

5 ENTREPRENØRENS SIKKERHETSSTILLELSE (NS 8405, PUNKT 9.2, JF. 9.1)

Entreprenøren stiller sikkerhet for sine kontraktsforpliktelser med kr _____ som tilsvarer 10 % av kontraktssummen. Sikkerheten nedtrappes etter overtakelsen i samsvar med NS 8405, punkt 9.2 tredje ledd.

Sikkerhet i form av selvskyldnerkausjon stilles ved bruk av garantiformular inntatt i bilag B3.

6 FORSIKRING NS 8405, PUNKT 10

6.1 Forsikring av kontraktarbeidet, NS 8405, punkt 10.1

Entreprenøren forsikrer.

Entreprenøren skal forelegge byggherren forsikringsattestene for kontroll senest **14** dager etter kontraktsignering.

Forsikringen gjelder inntil hele kontraktarbeidet er overtatt av byggherren.

6.2 Ansvarsforsikring, NS 8405, punkt 10.2

Entreprenøren skal forelegge byggherren forsikringsattesten for kontroll senest **14** dager etter kontraktsignering.

7 TILTRANSPORT. BYGGPLASSADMINISTRASJON OG FREMDRIFTSKONTROLL (NS 8405 PKT 16)

7.1 Tiltransport til underentreprise (NS 8405 pkt. 16.1)

Alternativ 1: Entreprenøren kan tiltransporteres til en sideentreprenør eller få tiltransport sideentreprenører som blir hans underentreprenører. **Legg ved mal for tiltransportavtale.**

Alternativ 2: Entreprenøren kan tiltransporteres til en sideentreprenør.

Alternativ 3: Entreprenøren får tiltransportert inntil ... sideentreprenører som blir hans underentreprenører. **Legg ved mal for tiltransportavtale.**

Alternativ 4: Tiltransport er ikke avtalt.

(For utfyllende regler se Bilag B2 punkt 7)

7.2 Byggplassadministrasjon og fremdriftskontroll av sideentreprenør (NS 8405 pkt 16.3)

Alternativ 1: Entreprenøren kan underlegges byggplassadministrasjon og fremdriftskontroll eller pålegges å utføre byggplassadministrasjon og fremdriftskontroll av sideentreprenører.

Alternativ 2: Entreprenøren kan underlegges byggplassadministrasjon og fremdriftskontroll.

Alternativ 3: Entreprenøren skal utføre byggplassadministrasjon og fremdriftskontroll av inntil ... sideentreprenører.

Alternativ 4: Byggplassadministrasjon er ikke avtalt

8 PARTENES REPRESENTANTER (NS 8405, PUNKT 6)

For byggherren		For entreprenøren	
Navn:		Navn:	
Telefon:		Telefon:	
E-post:		E-post:	

9 UNDERSKRIFTER

Dette avtaledokumentet med bilag er utferdiget i 2 - to - eksemplarer, hvorav ett eksemplar til hver av partene.

Sted og dato

Sted og dato

Underskrift byggherre

Underskrift entreprenør

Vedlegg 1**Endringer/ presiseringer**

Følgende korreksjoner er avtalt gjennom avklaringer i tilbudsfasen:

...

nnnn	kr n,-
Sum korreksjoner	<u>kr n,-</u>

Avinor AS

Bilag A

Orientering om prosjektet

Innholdsfortegnelse

1	Orientering om prosjektet	3
1.1	Innledning	3
1.2	Kort om kontraktsarbeidets omfang	3
1.3	Organisasjon og entreprisemodell	3
1.3.1	Byggherrens organisasjon og entreprisemodell.....	3
1.3.2	Entreprenørens organisasjon og tilbudt nøkkelpersonell	3

1 ORIENTERING OM PROSJEKTET

1.1 Innledning

Bakgrunnen for prosjektet (beskriv hele prosjektet ikke bare denne kontrakten).

1.2 Kort om kontraktsarbeidets omfang

Her skal det gis en orientering om hva kontraktsarbeidet omfatter med eventuelle opsjoner. Hensikten er at tilbyder skal forstå hva som er nødvendig for gjennomføring av oppdraget, og få et overordnet innblikk i omfang og varighet på kontrakten. Denne type informasjon vil normalt være beskrevet i kontraktsstrategien.

- *Beskrivelse av arbeidene i denne kontrakten*
- *Hvor arbeidene foregår (rød/hvit sone)*
- *Skisser*
- *Hovedmengder (rundt beskrevet)*
- *Byggetid (overordnet)*
- *Opsjoner*

Prosjektet benytter byggherrens prosjektstøtteverktøy Pims 365. All samhandling mellom byggherre og entreprenør vil foregå via dette verktøyet.

1.3 Organisasjon og entreprisemodell

1.3.1 Byggherrens organisasjon og entreprisemodell

Her skal det redegjøres for byggherrens organisering av prosjektet også entrepriseadministrasjon og byggeledelse. Det kan også settes inn et organisasjonskart (det kan være relevant å vise org.kart både for prosjektet som helhet og denne kontraktens org.kart).

Ved kontraktsinngåelse kan det samlede prosjektets organisasjon legges inn her som en del av den endelige kontrakten.

Her skal det tas med informasjon om

- *prosjektets oppdeling i entrepriser;*
- *entrepriseform for denne kontrakten;*
- *koordinering, samordning og administrasjon;*
- *byggherrens egne arbeider*

1.3.2 Entreprenørens organisasjon og tilbudt nøkkelpersonell

Legg inn

- *Organisasjon fra tilbud inklusive nøkkelpersonell som definert i konkurransegrunnlag.*
- *Liste over UE som inngår i entreprenørens tilbud*

AVINOR AS

Bilag B

Kontraktsbestemmelser

B1 Alminnelige kontraktsbestemmelser (NS8405:2008)

B2 Spesielle kontraktsbestemmelser

Innholdsfortegnelse

B1 Generelle kontraktsbestemmelser	4
B2 Spesielle kontraktsbestemmelser	4
Del 1 – Avvik fra NS 8405	4
1 Kontraktssum (NS 8405 pkt. 2.8)	4
2 Varsler og krav (NS 8405 pkt. 8)	4
3 Sikkerhetsstillelse (NS 8405 pkt. 9)	4
3.1 Generelle bestemmelser (NS 8405 pkt. 9.1)	4
3.2 Entreprenørens sikkerhetsstillelse (NS 8405 pkt. 9.2)	4
3.3 Byggherrens sikkerhetsstillelse (NS 8405 pkt. 9.3 og 9.4)	4
4 Forsikring (NS 8405 pkt. 10)	4
4.1 Ansvarsforsikring (NS 8405 pkt. 10.2)	4
5 Krav til utførelse (NS 8405 pkt. 11)	5
5.1 Kontraktstridig utførelse og skader på kontraktsarbeidet i byggetiden (NS 8405 pkt. 11.2)	5
6 Forhold på byggeplassen (NS 8405 pkt.12)	5
6.1 Bytte av nøkkelpersonell (tillegg til NS 8405 pkt. 12.2)	5
7 Tiltransport, byggeplassadministrasjon og fremdriftskontroll av sideentrepriser (NS 8405 pkt.16)	5
7.1 Tiltransport til underentreprise (NS 8405 pkt.16.1)	5
8 Endringer (NS 8405 pkt. 22)	6
8.1 Retten til å pålegge entreprenøren endringer (NS 8405 pkt. 22.1)	6
9 Fristforlengelse (NS 8405 pkt. 24)	7
9.1 Beregning av fristforlengelse (NS 8405 pkt. 24.5)	7
9.2 Forsering ved uberettiget avslag (NS 8405 pkt. 24.8)	7
10 Vederlagsjustering (NS 8405 pkt. 25)	7
10.1 Vederlagsjustering for kapitallytelser, rigging, drift og nedrigging (NS 8405 pkt. 25)	7
10.2 Regulering i forlenget byggetid	7
10.3 Regulering i uendret byggetid	7
11 Partsuenighet (NS 8405 pkt. 26)	8
11.1 Utførelsesplikt ved uenighet (NS 8405 pkt. 26.1)	8
11.2 Midlertidig tvisteløsning (NS 8405 pkt. 26.2)	8
11.3 Entreprenørens søksmål (NS 8405 pkt. 26.3)	8
12 Generelle betalingsbestemmelser (NS 8405 pkt. 29)	8
12.1 Betalingsfrist (NS 8405 pkt. 29.1)	8
13 Regningsarbeider (NS 8405 pkt. 31)	8
13.1 Vederlagsberegning (NS 8405 pkt. 31.1)	8
13.2 Kostnadsoverslag (NS 8405 pkt. 31.2)	8
14 Overtakelse (NS 8405 pkt. 32)	9
14.1 Forberedelse til overtakelsesforretning (NS 8405 pkt. 32.2)	9
14.2 Overtakelsesforretning (NS 8405 pkt. 32.3)	9

15 Prøvedrift (tillegg til NS 8405).....	9
15.1 Prøvedrift	9
15.2 Justering av prøvedriftsperiodens lengde	10
15.3 Entreprenørens plikter.....	10
15.4 Overtagelse.....	10
16 Dagmulkt ved forsinkelse (NS 8405 pkt. 34).....	10
16.1 Varslingsplikt (NS 8405 pkt. 34.4)	10
17 Mangel ved kontraktsarbeidet. erstatningsansvar (NS 8405 pkt. 36)	10
17.1 Utbedring (NS 8405 pkt. 36.2).....	10
17.2 Senere reklamasjon (NS 8405 pkt. 36.7).....	10
18 Avbestilling og oppsigelse (NS 8405 pkt. 38).....	10
19 Tvister (NS 8405 pkt. 43)	11
19.1 Foreløpig oppmannsavgjørelse (NS 8405 pkt. 43.2)	11
19.2 Tvisteløsning (NS 8405 pkt. 43.3 og 43.4).....	11
Del 2 - Supplerende kontraktsbestemmelser	12
20 Språk.....	12
21 HMS-kort	12
22 Pliktig medlemskap i StartBANK.....	12
23 Samtykke til innhenting av opplysninger om skatte-, avgiftsforhold	12
24 Plikt til å være tilknyttet lærlingordning og bruk av lærlinger	12
25 Krav om faglærte håndverkere.....	13
26 Rapportering til Oppdrags- og arbeidsforholdsregisteret.....	14
27 Internkontroll. sikkerhet, helse og arbeidsmiljø (SHA).....	14
28 Krav til lønns- og arbeidsvilkår	15
29 Bruk av underentreprenører, herunder innleid arbeidskraft	16
30 Ulovlig arbeidskraft.....	16
31 Sosialt ansvar	16
32 Kontroll og revisjoner	17
33 Ytre miljø.....	17
34 Overholdelse av sanksjonsloven med tilhørende forskrifter	17
35 Forbedringer og utviklingsarbeider	18
36 Reklame	18
37 Sanksjoner.....	18
38 Mislighold av kontraktsforpliktelser - konsekvenser for senere konkurranser	19

B1 GENERELLE KONTRAKTSBESTEMMELSER

Som generelle kontraktsbestemmelser gjelder NS 8405 *Norsk bygge- og anleggskontrakt 2.* utgave, oktober 2008, med de presiseringer, tillegg og endringer som er angitt nedenfor i B2.

Presiseringer og endringer til NS 8405 er angitt i kronologisk rekkefølge med henvisning til aktuell bestemmelse i standarden.

B2 SPESIELLE KONTRAKTSBESTEMMELSER

DEL 1 – AVVIK FRA NS 8405

1 KONTRAKTSSUM (NS 8405 PKT. 2.8)

Hvis opsjoner angitt i kontrakten bestilles, skal kontraktssummen justeres med størrelsen på vederlaget for entreprenørens oppfyllelse av opsjonsarbeidet inkludert merverdiavgift. Justeringen gjelder fra tidspunktet for bestillingen. Andre forhold i kontrakten som skal beregnes med utgangspunkt i kontraktssummen, eller som på annen måte er koblet til kontraktssummen, skal justeres på samme måte. Slik justering skal skje innen tre uker fra tidspunkt for bestilling av opsjonene.

2 VARSLER OG KRAV (NS 8405 PKT. 8)

Varsler og krav etter NS 8405 kap. III og kap. IV skal gis på fastsatte skjemaer, jf. Bilag D1 Administrative rutiner. Varsler og krav som ikke er fremmet iht. rutinene angitt i bilag D1 innen gjeldende frister, prekluderes.

NS 8405 pkt. 8 tredje ledd kommer ikke til anvendelse på krav, og forespørsler etter NS 8405 pkt. 34.4, som fremsettes for første gang i eller i forbindelse med sluttoppgjøret.

3 SIKKERHETSSTILLELSE (NS 8405 PKT. 9)

3.1 Generelle bestemmelser (NS 8405 pkt. 9.1)

Byggherren stiller ikke sikkerhet.

Entreprenørens sikkerhetsstillelse i henhold til NS 8405 pkt. 9 skal innen 14 dager etter kontraktsinngåelsen dokumenteres ved utfylling av formular i Bilag B3 Garantierklæring, med mindre annet følger av pkt. 3.2 nedenfor.

3.2 Entreprenørens sikkerhetsstillelse (NS 8405 pkt. 9.2)

Dersom kontraktssummen ikke overstiger NOK 500.000, plikter entreprenøren ikke å stille sikkerhet.

3.3 Byggherrens sikkerhetsstillelse (NS 8405 pkt. 9.3 og 9.4)

Byggherren stiller ikke sikkerhet.

4 FORSIKRING (NS 8405 PKT. 10)

4.1 Ansvarsforsikring (NS 8405 pkt. 10.2)

Forsikringssummen skal ikke være mindre enn 300 G.

Entreprenøren skal i tillegg til ansvarsforsikringen i NS 8405 pkt. 10.2 første ledd ha forsikring som dekker motorvognansvar for bruk av eventuelle kjøretøy/arbeidsmaskiner. Forsikringssummen for tingskade skal være på minimum 100 millioner kroner.

Forsikringene skal ikke ha unntak for skader på fly, passasjerer og gods i fly.

Entreprenøren og dennes underentreprenører er dekket under Avinor-konsernets aviation polise for skader på fly, passasjerer og gods i fly, på de vilkår som til enhver tid fremgår av den nevnte polise, og kun i den grad entreprenøren utfører forpliktelser i henhold til nærværende kontrakt. Avinors forsikring er sekundær i forhold til entreprenørens egen forsikring, slik at Avinors forsikring kun kommer til dekning etter at entreprenørens eller underentreprenørens egne deknninger er uttømt.

5 KRAV TIL UTFØRELSE (NS 8405 PKT. 11)

5.1 Kontraktstridig utførelse og skader på kontraktsarbeidet i byggetiden (NS 8405 pkt. 11.2)

Byggherren kan sette en rimelig frist for entreprenørens utbedring. Dersom fristen oversittes gjelder NS 8405 pkt. 36.3 tilsvarende.

6 FORHOLD PÅ BYGGEPLASSEN (NS 8405 PKT.12)

6.1 Bytte av nøkkelpersonell (tillegg til NS 8405 pkt. 12.2)

Entreprenøren kan ikke uten byggherrens skriftlige samtykke skifte ut sin prosjektleder, anleggsleder eller personer som ble evaluert i forbindelse med tildeling av kontrakten eller er avtalt som erstatning for slik person. Byggherren kan bare nekte samtykke dersom han har saklig grunn. Byggherren skal svare innen rimelig tid etter han har mottatt forespørsel om samtykke. Ved bytte av personell kan byggherren i rimelig utstrekning kreve kostnadsfri overlapping.

Dersom slikt nøkkelpersonell, uten skriftlig samtykke skiftes ut, på tross av at byggherren har saklig grunn til å nekte, betales en dagmulkt på NOK 5.000 per dag. Dette gjelder ikke dersom forholdet rettes innen en rimelig frist fastsatt av byggherren. Dagmulkt påløper uansett ikke der oppdragsgiver har unnlatt å påberope seg kontraktsbrudd uten ugrunnet opphold etter at han ble kjent med personskiftet.

Samlet dagmulftsansvar etter denne bestemmelse er begrenset til 10% av kontraktssummen, maksimalt NOK 300.000. Mulkten skal betales i tillegg til eventuell dagmulkt for forsinkelse.

7 TILTRANSPORT. BYGGEPLASSADMINISTRASJON OG FREMDRIFTSKONTROLL AV SIDEENTREPRISER (NS 8405 PKT.16)

7.1 Tiltransport til underentreprise (NS 8405 pkt.16.1)

I dette punkt 7 skal betegnelsene som benyttes nedenfor ha følgende betydning:

K1 = Overtakende entreprise

K2 = Tiltransportert entreprise

K3 = K1 + K2 = Ny utvidet entreprise

Tiltransportreglene i NS 8405 pkt 16.1 gjelder med følgende endringer/presiseringer:

- a) NS 8405 pkt 16.1 andre, tredje, fjerde og siste ledd gjelder både der sideentrepriser transporteres og der byggherren etter kontraktsinngåelse utpeker en underentreprenør som entreprenøren er forpliktet til å inngå kontrakt med, jf. NS 8405 pkt 16.1 første ledd.
- b) NS 8405 pkt 16.1 tredje og fjerde ledd gjelder både for overtakende entreprenør og tiltransportert underentreprenør.
- c) At tiltransport til underentreprise anses som "en utvidelse av entreprenørens kontrakt" innebærer:

1. Dagmulkt ved oversittelse av delfrist blir beregnet av kontraktssum for K1 eller K2 avhengig av hvilket arbeid som er forsinket.
 2. Den sluttfrist i K1 eller K2 som inntreffer først, anses som en dagmulktbelagt delfrist. Den sluttfrist som inntreffer sist, anses som ny sluttfrist i K3.
 3. Dagmulkten for oversittelse av sluttfrist i K3, blir beregnet av kontraktssum for K3.
 4. Maksimal dagmulkt er 10% av kontraktssum for K3.
 5. Kontraktssum for K3 er kontraktssum for K1 + kontraktssum for K2 + påslag for tiltransport.
 6. Overtakelse av K3 skjer ved sluttfrist i K3.
 7. Entreprenørens sikkerhetsstillelse etter NS 8405 pkt 9.2 må utvides til 10% av kontraktssum for K3.
 8. Entreprenøren trer inn i byggherrens rettigheter og plikter overfor den tiltransporterte underentreprenøren, men skal likevel stille sikkerhet iht. NS 8405 pkt 9.1, 9.3, 26.1 og 36.2. NS 8415 pkt 18.4 gjelder dessuten i forholdet mellom entreprenør og tiltransportert underentreprenør.
 9. I forholdet mellom entreprenøren og byggherren, blir entreprenøren identifisert med tiltransportert underentreprenør.
 10. Kontraktsvilkårene i K3 består av en kombinasjon av kontraktsvilkårene i K1 og K2, slik at de respektive kontraktsvilkår gjelder for den del av kontraktsarbeidene i K3 som opprinnelig hørte til hhv K1 og K2, dog med de tilpasninger som følger av NS 8405 pkt 16 og ovenfor.
- d) Kontraktsvilkårene for den tiltransporterte underentreprise, som gjelder i forholdet mellom entreprenør og underentreprenør, er som for K2, med de tilpasninger som følger av bokstav c nr. 8 ovenfor.
- e) Ved tiltransport kan overtakende entreprenør kreve en befaring av utført arbeid for å kunne utøve sin rett etter NS 8405 16.1 tredje ledd. Kravet må fremsettes senest 14 dager etter at han mottok melding om tiltransport.
- f) Er ikke annet avtalt har tiltransporten virkning både for den tiltransporterte entreprenørs utførte og gjenstående arbeider.
- g) NS 8415 pkt 18.4 om intervensjonsrett gjelder i forholdet mellom overtakende entreprenør og tiltransportert entreprenør

8 ENDRINGER (NS 8405 PKT. 22)

8.1 Retten til å pålegge entreprenøren endringer (NS 8405 pkt. 22.1)

Byggherren kan ikke pålegge entreprenøren endringer ut over 25 % netto tillegg til kontraktssummen.

Utløsning av opsjoner beskrevet i kontrakten anses ikke som endring.

9 FRISTFORLENGELSE (NS 8405 PKT. 24)

9.1 Beregning av fristforlengelse (NS 8405 pkt. 24.5)

NS 8405 pkt. 24.5 første ledd siste setning erstattes med følgende: Det skal også tas hensyn til den samlede virkningen av tidligere varslede forhold som gir rett til fristforlengelse.

Ved beregning av fristforlengelse for endrings- og tilleggsarbeider skal det foretas full reduksjon for arbeider som ikke er kommet til utførelse (fradragsarbeider).

9.2 Forsering ved uberettiget avslag (NS 8405 pkt. 24.8)

Før forsering etter NS 8405 24.8 første ledd iverksettes, skal byggherren varsles med angivelse av hvilke forseringstiltak som planlegges og hva forseringen antas å ville koste.

Entreprenøren har ikke krav på dekning av utgiftene til forsering ved unnlatt eller for sen varsling etter første ledd og NS 8405 pkt. 24.8 annet ledd.

10 VEDERLAGSJUSTERING (NS 8405 PKT. 25)

10.1 Vederlagsjustering for kapitallytelser, rigging, drift og nedrigging (NS 8405 pkt. 25)

Standardiserte bestemmelser for vederlagsjustering for kapitallytelser, rigging, drift og nedrigging følger av punkt 10.2 og 10.3 nedenfor.

10.2 Regulering i forlenget byggetid

Har entreprenøren krav på fristforlengelse etter NS 8405 pkt. 24.1, jf. pkt. 24.5, skal vederlagsjusteringen for kapitallytelser, rigging, drift og nedrigging kompenseres etter følgende formel:

$$V = 0,6 \times A \times \frac{Z}{Y}$$

V = tilleggsvederlag eks. mva.

A = avtalt vederlag for opprinnelig rigg- og driftskapittel, eks. mva.

Z = antall hverdager byggetiden er forlenget (faktisk byggetid fratrukket opprinnelig avtalt byggetid)

Y = opprinnelig avtalt byggetid (i hverdager)

Denne justering får kun anvendelse ved utsettelse av sluttfrist og ikke for utsettelse av delfrister. Entreprenøren har ikke krav på vederlagsjustering for rigg og drift ved utsettelse av delfrister.

Utløsning av opsjoner beskrevet i kontrakten inngår ikke i beregningsgrunnlaget, og gir ikke krav på vederlagsjustering etter dette punkt.

Er det behov for vesentlig mindre rigg- og driftsytelser i forlengelsesperioden enn i byggeperioden for øvrig, skal det foretas en tilsvarende reduksjon i reguleringen av vederlaget.

10.3 Regulering i uendret byggetid

Hvis netto vederlagsjusteringer som følge av forhold beskrevet i NS 8405 pkt. 25.2 ikke overstiger 10% av kontraktssummen, gis det ingen kompensasjon.

Overstiger netto vederlagsjusteringer 10 % av kontraktssummen, gis det kompensasjon etter følgende formel:

$$V = 0,6 \times A \times \frac{(B - 1,1C)}{C}$$

V = tilleggsvederlag eks. mva.

A = avtalt vederlag for opprinnelig rigg- og driftskapittel eks. mva.

B = totale vederlag for arbeid utført på bakgrunn av kontraktens enhetspriser eks mva.

C = kontraktssum eks. mva.

Ved beregningen av det totale vederlag (B) etter første avsnitt inngår ikke:

- a) Alle endrings- og tilleggsarbeider relatert til rigg & drift (generalomkostninger) herunder justering/tillegg iht. pkt. 10.2.
- b) Eventuelt forseringstillegg og/eller krav knyttet til urasjonell drift.
- c) Endrings-/tilleggsarbeider utført på regning eller på annen måte der rigg og drift er, eller skal være, medtatt i vederlaget.
- d) Alle endrings- og tilleggsarbeider som ikke er basert på kontraktens prisgrunnlag (eks. endringsordre som gjelder forhøyet enhetspris, endringsarbeider utført av underentreprenør etter regning – allerede tillagt påslag fra hovedentreprenør mv.).
- e) Utløsning av opsjoner beskrevet i kontrakten.
- f) Indeksregulering av kontraktssummen pga. lønns- eller prisstigning.

Ved reduksjon av det totale vederlag på mer enn 10 % av kontraktssummen, reduseres rigg- og driftsposten på tilsvarende måte.

11 PARTSUENIGHET (NS 8405 PKT. 26)

11.1 Utførelsesplikt ved uenighet (NS 8405 pkt. 26.1)

Byggherren stiller ikke sikkerhet.

11.2 Midlertidig tvisteløsning (NS 8405 pkt. 26.2)

NS 8405 pkt. 26.2 utgår.

11.3 Entreprenørens søksmål (NS 8405 pkt. 26.3)

NS 8405 pkt. 26.3 a) utgår.

12 GENERELLE BETALINGSBESTEMMELSER (NS 8405 PKT. 29)

12.1 Betalingsfrist (NS 8405 pkt. 29.1)

Byggherren plikter å betale innen 30 dager etter at han har mottatt korrekt faktura.

13 REGNINGSARBEIDER (NS 8405 PKT. 31)

13.1 Vederlagsberegning (NS 8405 pkt. 31.1)

Avregning skal skje på grunnlag av kontraktens priser for regningsarbeid. Dersom kontrakten ikke har priser, påslagsfaktor mv. som dekker arbeidet eller noenlunde tilsvarende arbeid, skal entreprenøren ha betalt for nødvendige kostnader med å utføre arbeidet og et avtalt eller sedvanlig påslag til dekning av indirekte kostnader, risiko og fortjeneste. Tillegg for overtidsarbeid honoreres ikke uten at dette på forhånd er godkjent av byggherren.

13.2 Kostnadsoverslag (NS 8405 pkt. 31.2)

Unnlatt varslingsfrist etter NS 8405 pkt. 31.2 andre ledd, medfører at entreprenøren taper retten til å kreve vederlag utover de kostnader som byggherren måtte forstå at ville påløpe.

14 OVERTAKELSE (NS 8405 PKT. 32)

14.1 Forberedelse til overtakelsesforretning (NS 8405 pkt. 32.2)

NS 8405 pkt. 32.2 første ledd får følgende tillegg:

Vedlagt innkallingen til overtakelsesforretningen, skal det følge et dokument hvor det fremgår at entreprenøren har sluttbefart egne arbeider og hvilke mangler som ble notert på befaringen.

14.2 Overtakelsesforretning (NS 8405 pkt. 32.3)

NS 8405 pkt. 32.3 første ledd får følgende tillegg:

På overtakelsesforretningen skal entreprenøren overlevere listen over de mangler som ble notert på sluttbefaringen av egne arbeider, samt kvittering for at manglene er utbedret.

15 PRØVEDRIFT (TILLEGG TIL NS 8405)

15.1 Prøvedrift

For de enkelte entrepriser vil det i beskrivelsens prisbærende poster fremgå hvilke anlegg eller deler av anlegg som skal ha prøvedriftsperiode. Med prøvedriftsperiode menes et avtalt tidsrom hvor tekniske anlegg og installasjoner (heretter samlet kalt tekniske anlegg) prøves under normale driftsforhold, innbefattet samkjøring og hvis nødvendig, integrert systemtesting med andre tekniske anlegg, og hvor byggherren i prøvedriftstiden har slik disposisjonsrett som nevnt nedenfor.

Prøvedriftsperiodens varighet er 6 måneder dersom ikke annet er spesifisert for den enkelte entrepriser.

Oppstart av prøvedriftsperiode skjer før overtagelse, men etter avholdt og godkjent ferdigbefaring og når funksjonsprøver er ferdig og kontrollert (ferdigstilling). For ferdigbefaringen og rett til å nekte å godkjenne ferdigbefaringen, gjelder reglene for overtakelsesforretning i NS 8405 pkt. 32.1 til 32.5 og 32.7, med endringer som fremkommer av dette dokumentet, tilsvarende. Byggherren skal ha mottatt fullstendig utkast til FDV-dokumentasjon og avtalt opplæring skal ha funnet sted, før prøvedriftsperioden kan starte.

Oppstart av prøvedriftsperioden innebærer følgende:

- a) Byggherren får rett til å ta de tekniske anlegg og resten av kontraktsarbeidet i bruk.
- b) Risikoen for kontraktsarbeidet, med unntak av de tekniske anlegg som er underlagt prøvedrift, går over fra entreprenøren til byggherren, jf. NS 8405 pkt. 17.

Ved avtalt prøvedrift overtar byggherren forsikringsplikt for hele kontraktsarbeidet, inklusive del av kontraktsarbeidet under prøvedrift som ikke er overtatt av byggherren. Entreprenøren skal være medforsikret.

Prøvedriftsperioden har følgende hensikt:

- Kontrollere at anlegg fungerer tilfredsstillende
- Vise at funksjoner og anlegg er stabile over tid
- Etterkontrollere og justere (regulerings)funksjoner basert på driftserfaring
- Kontrollere at anlegg for øvrig er i henhold til kontraktens funksjonskrav
- Gi driftspersonell opplæring og driftserfaring sammen med entreprenøren/leverandørene av de enkelte anlegg
- Rette feil og mangler som avdekkes i prøvedriftsperioden

15.2 Justering av prøvedriftsperiodens lengde

Entreprenøren skal, i samråd med byggherren og øvrige leverandører/entreprenører, ha anledning til å ta de tekniske anlegg ut av drift i kortere perioder for utbedring eller reparasjon mot tilsvarende forlengelse av prøvedriftsperioden.

Dersom byggherren kan påvise at de tekniske anlegg ikke oppfyller kontraktens funksjonskrav sammenhengende i de fire siste ukene av prøvedriftsperioden, eller dersom prøvedriftsperioden av annen årsak ikke har fungert etter sin hensikt i samme periode, forbeholder byggherren seg retten til å kreve prøvedriftsperioden forlenget inntil disse krav er oppfylt. En slik forlengelse av prøvedriftsperioden gir ikke entreprenøren grunnlag for tilleggskrav.

15.3 Entreprenørens plikter

Det kan avtales at entreprenøren i prøvedriftsperioden skal ha ansvar for drift og vedlikehold av de tekniske anlegg, og i denne forbindelse holde det tekniske personell på anlegget som er nødvendig.

Entreprenøren skal utføre vedlikehold av sine anlegg i prøvedriftsperioden iht. entreprenørens egen vedlikeholdsbeskrivelse, og i denne forbindelse dekke alle vedlikeholdskostnader, inklusive forbruksmateriell. Entreprenøren skal også gjennomføre faste besøk på anlegget for å kunne oppfylle hensikten med prøvedriften, jf. ovenfor.

Under prøvedriftsperioden plikter entreprenøren umiddelbart å iverksette nødvendige tiltak dersom det påpekes eller oppdages feil og mangler.

Dokumentasjon fra prøvedriften skal utarbeides av entreprenøren.

15.4 Overtagelse

Overtagelsesforretning skal holdes i rimelig tid etter utløpet av prøvedrifts-perioden. Overtagelse av kontraktsarbeidene skjer først etter utløpet av prøvedriftsperioden og gjennomført overtagelsesforretning.

16 DAGMULKT VED FORSINKELSE (NS 8405 PKT. 34)

16.1 Varslingsplikt (NS 8405 pkt. 34.4)

Ved forespørsel som fremsettes for første gang i eller i forbindelse med sluttoppgjøret, plikter byggherren kun å svare innen fristen i NS 8405 pkt. 33.2.

17 MANGEL VED KONTRAKTSARBEIDET. ERSTATNINGSANSVAR (NS 8405 PKT. 36)

17.1 Utbedring (NS 8405 pkt. 36.2)

Byggherren stiller ikke sikkerhet for mulige vederlagskrav.

17.2 Senere reklamasjon (NS 8405 pkt. 36.7)

Hvis mangelen av mindre betydning, herunder av beskjedent utbedringsomfang, kan Byggherre gjøre mangelen gjeldende selv om fristen gitt i NS 8405 pkt. 36.7 første ledd er oversittet.

18 AVBESTILLING OG OPPSIGELSE (NS 8405 PKT. 38)

Byggherren kan si opp kontrakten uten å betale erstatning i de tilfeller som nevnt i forsyningsforskriften § 24-3.

19 TVISTER (NS 8405 PKT. 43)**19.1 Foreløpig oppmannsavgjørelse (NS 8405 pkt. 43.2)**

Bestemmelsen får kun anvendelse dersom begge parter i hvert enkelt tilfelle er enige om å forelegge tvisten for en oppmann.

19.2 Tvisteløsning (NS 8405 pkt. 43.3 og 43.4)

Enhver tvist mellom partene om kontraktsforholdet som ikke løses i minnelighet, skal avgjøres ved ordinær rettergang, med mindre partene blir enige om å la tvisten avgjøres ved voldgift.

Tvister skal behandles etter norske prosessuelle og materielle regler.

DEL 2 - SUPPLERENDE KONTRAKTSBESTEMMELSER

I tillegg til endringene og presiseringene til NS 8405:2008 angitt ovenfor i del 1, gjelder de supplerende kontraktsbestemmelser angitt nedenfor.

Ved motstrid mellom de supplerende kontraktsbestemmelser og NS 8405:2008 har de supplerende kontraktsbestemmelser forrang.

20 SPRÅK

Kontraktens språk er norsk. All formell kommunikasjon under gjennomføring av kontrakten skal skje på norsk, med mindre noe annet er angitt.

21 HMS-KORT

Alle arbeidstakere skal, lett synlig, bære gyldig HMS-kort utstedt av Arbeidstilsynet. Ordrebekreftelse, søknadsskjema eller lignende aksepteres ikke som HMS-kort. Arbeidstakere som ikke har slikt HMS-kort, eller påkrevet identitetsdokument, vil bli bortvist fra byggeplassen.

Alle avtaler entreprenøren eller noen av hans underentreprenører inngår som gjelder utføring av arbeid under denne kontrakten skal inneholde tilsvarende bestemmelser.

22 PLIKTIG MEDLEMSKAP I STARTBANK

Entreprenøren skal ved kontraktsinngåelse og i hele kontraktsperioden være registrert i StartBANK. Entreprenøren skal gi leverandørregisteret fullmakt til å innhente SKAV-info (Skatte- og avgifts informasjon) i hele kontraktsperioden.

Personell fra virksomhet som ikke er registrert i StartBank kan nektes adgang til bygge-/anleggsplass.

Alle avtaler entreprenøren eller hans underentreprenører inngår som gjelder utføring av arbeid under denne kontrakten skal inneholde tilsvarende bestemmelser.

23 SAMTYKKE TIL INNHENTING AV OPPLYSNINGER OM SKATTE-, AVGIFTSFORHOLD

Byggherren skal ha fullmakt fra entreprenøren til et ubegrenset antall ganger å innhente opplysninger om de forhold som er angitt i fullmakt til innhenting av opplysninger om skatte- og avgiftsforhold mm. utformet av Skatteetaten, jf. Bilag B5. Entreprenøren plikter å sørge for at samme fullmakt også er utfylt for eventuelle underentreprenører, bemanningsforetak eller andre leverandører han benytter til arbeidene.

De rettigheter og plikter som fremgår av fullmakten, skal gjelde i 4 år fra signering av fullmakten, og fullmakten skal være generell for Avinor AS.

24 PLIKT TIL Å VÆRE TILKNYTTET LÆRLINGORDNING OG BRUK AV LÆRLINGER

Alt 1: Kontrakter under EØS-terskelverdi

Entreprenøren skal være tilknyttet en lærlingordning. Det skal benyttes minst en lærling under utførelse av kontraktarbeidet innenfor bygg- og anleggsgagene, jf. forskrift om plikt til stille krav om lærlinger i offentlige kontrakter.

Kravet kan oppfylles av entreprenøren eller en eller flere av hans underentreprenører. Utenlandske entreprenører kan oppfylle kravet ved å benytte lærling fra en lærlingordning i opprinnelseslandet. Dersom opprinnelseslandet ikke har en lærlingeordning, kan kravet oppfylles ved å benytte praksiselev fra en opplæringsordning i opprinnelseslandet.

Entreprenøren skal ved oppstart, og på anmodning under gjennomføring av kontraktarbeidet, dokumentere at kravene vil bli oppfylt.

Ved kontraktsavslutning skal det fremlegges oversikt over antall lærlingetimer. Timelister skal fremlegges på anmodning.

Byggherren kan holde tilbake inntil 5 promille av kontraktssummen dersom ovennevnte plikter misligholdes, eller det er grunn til å tro at slikt mislighold vil inntreffe, og forholdet ikke blir rettet innen en rimelig frist gitt ved skriftlig varsel fra byggherren. Dersom kravet ikke er oppfylt ved overtakelsen avkortes vederlaget med inntil 5 promille av kontraktssummen.

Ved vesentlig mislighold av ovennevnte plikter, eller dersom det er grunn til å tro at slikt mislighold vil inntreffe, kan byggherren stanse eller heve kontrakten dersom forholdet ikke blir rettet innen en rimelig frist gitt ved skriftlig varsel, med varsel om stansing eller heving hvis så ikke skjer.

Alt 2: Kontrakter over EØS-terskelverdi

Entreprenøren skal være tilknyttet en lærlingordning. Minimum 7 % av arbeidede timer innenfor bygg- og anleggsgagnene samlet (de fag som omfattes av utdanningsprogrammet for bygg- og anleggsteknikk, elektrofag, samt anleggsgartnerfaget) skal utføres av lærlinger jf. opplæringslova § 4-1. Kravet kan delvis oppfylles ved at arbeidede timer er utført av personer som er under systematisk opplæring og er oppmeldt etter kravene i Praksiskandidatordningen, jf. opplæringslova § 3-5.

Kravet kan oppfylles av entreprenøren eller en eller flere av hans underentreprenører.

Utenlandske entreprenører kan oppfylle lærlingekravet ved å benytte lærlinger som er tilknyttet offentlig godkjent lærlingordning i Norge eller tilsvarende ordning i opprinnelseslandet. Dersom opprinnelseslandet ikke har en lærlingordning, kan kravet oppfylles ved å benytte praksiselev fra en opplæringsordning i opprinnelseslandet.

Dersom arbeidene ikke er egnet ut fra arbeidets art og helse, miljø og sikkerhet, kan byggherren tillate at prosentkravene ovenfor fravikes. Entreprenøren anses dessuten å ha oppfylt krav om bruk av lærlinger dersom et av unntakene i forskrift om plikt til bruk av lærlinger i offentlige kontrakter § 9 kommer til anvendelse.

Entreprenøren skal ved oppstart, og på anmodning under gjennomføringen av kontraktarbeidet, sannsynliggjøre at kravene vil bli oppfylt. Ved kontraktsavslutning skal det fremlegges oversikt over antall lærlingetimer. Timelister skal fremlegges på anmodning.

Byggherren kan holde tilbake inntil 5 promille av kontraktssummen dersom ovennevnte plikter misligholdes, eller det er grunn til å tro at slikt mislighold vil inntreffe, og forholdet ikke blir rettet innen en rimelig frist gitt ved skriftlig varsel. Dersom kravet ikke er oppfylt ved overtakelsen avkortes vederlaget med inntil 5 promille av kontraktssummen.

Ved vesentlig mislighold av ovennevnte plikter, eller dersom det er grunn til å tro at slikt mislighold vil inntreffe, kan byggherren stanse eller heve kontrakten dersom forholdet ikke blir rettet innen en rimelig frist gitt ved skriftlig varsel, med varsel om stansing eller heving om så ikke skjer.

25 KRAV OM FAGLÆRTE HÅNDTVERKERE

Ved utførelsen av kontraktarbeidet skal minimum 40 % av arbeidede timer innenfor bygg- og anleggsgagnene (de fag som omfattes av utdanningsprogrammet for bygg- og anleggsteknikk, elektrofag, samt anleggsgartnerfaget) samlet utføres av personer med fagbrev, svennebrev eller dokumentert fagopplæring i henhold til nasjonal

fagopplæringslovgivning eller likeverdig utenlandsk fagutdanning. Det skal være fagarbeidere i alle ovennevnte fag.

Kravet kan også oppfylles ved at arbeidede timer er utført av personer som er under systematisk opplæring og er oppmeldt etter kravene i Praksiskandidatordningen, jf. opplæringslova § 3-5, eller etter tilsvarende ordning i annet EU/EØS-land. I enkeltpersonforetak uten ansatte gjelder ovenstående krav for eier.

Entreprenøren skal etter kontraktsinngåelsen dokumentere hvordan kravet vil bli oppfylt, samt jevnlig oversende bemanningsplaner og rapporter som viser oppfylleelsesgraden. Byggherren kan stanse arbeidet dersom det er grunn til å tro at mislighold vil inntreffe, og forholdet ikke blir rettet innen en rimelig frist gitt ved skriftlig varsel, med varsel om stansing om så ikke skjer.

26 RAPPORTERING TIL OPPDRAGS- OG ARBEIDSFORHOLDSREGISTERET

Kontrakt gitt til utenlandsk leverandør eller underleverandør, og alle arbeidstakere på slik kontrakt, skal rapporteres til Oppdrags- og arbeidsforholdsregisteret (OAR) i henhold til skatteforvaltningsloven § 7-6.

Entreprenøren er ansvarlig for at slik rapportering skjer i hele kontraktskjeden. Entreprenøren skal på forespørsel dokumentere at rapporteringsplikten er oppfylt ved kopi av innmeldingsskjema eller kvittering fra Altinn.

Eventuelt ansvar for skatter eller avgifter, gebyrer eller tvangsmulkt ilagt byggherren som følge av at entreprenøren ikke har overholdt sine forpliktelser under dette punktet, er entreprenørens ansvar og skal betales av ham.

27 INTERNKONTROLL. SIKKERHET, HELSE OG ARBEIDSMILJØ (SHA)

Entreprenøren skal følge den til enhver tid gjeldende arbeidsmiljølov med tilhørende forskrifter, byggherrens SHA-plan og byggherrens eller koordinators anvisninger.

Entreprenøren plikter å ha eller opprette et internkontrollsystem i henhold til forskrift om systematisk helse- miljø og sikkerhetsarbeid i virksomheter. Relevante deler av byggherrens SHA-plan skal innarbeides i, og følges opp gjennom, leverandørens internkontroll. Innarbeidingen skal skje slik at SHA-planens bestemmelser kan identifiseres.

Med mindre annet er avtalt skal all kommunikasjon mellom nøkkelpersoner i prosjektet foregå på norsk. Entreprenøren skal sørge for at arbeidstakerne og eventuelle underleverandører han benytter kan kommunisere på en slik måte at manglende kommunikasjon ikke utgjør en sikkerhetsrisiko. For å unngå at det skjer ulykker fordi alle ikke forstår informasjonen som blir gitt, gjelder følgende:

- Minst én av det utførende personell på ethvert arbeidslag skal kunne forstå og gjøre seg forstått på norsk eller engelsk. Dersom flere utfører oppdrag sammen, skal vedkommende i tillegg forstå og gjøre seg forstått på et språk alle de andre på arbeidslaget forstår og kan gjøre seg forstått på.
- Alle på byggeplassen skal forstå SHA-plan, sikkerhetsopplæring, HMS-rutiner, verneprotokoller, sikkerhetsinstrukser, SJA, sikkerhetsdatablader, bruksanvisning for verktøy og arbeidsutstyr, varselskilter mv. Materialet skal foreligge på det språk vedkommende arbeidstaker bruker som morsmål, såfremt arbeidstakeren ikke forstår informasjonen fullt ut på norsk eller engelsk.

Ved brudd på ovennevnte plikter har byggherren rett til å stanse arbeidene i den utstrekning byggherren anser det nødvendig. Slik stansing av arbeidet skjer uten fremdriftsmessige og

økonomiske konsekvenser for byggherren. Totalentreprenørens forsinkelse som følge av stansing gir byggherre rett på dagmulkt etter kontraktens bestemmelser om forsinket levering.

Ved vesentlig mislighold av ovennevnte plikter kan byggherren heve kontrakten dersom forholdet ikke blir rettet innen en rimelig frist gitt ved skriftlig varsel, med varsel om heving om så ikke skjer. Der slikt mislighold består i stadige brudd på pliktene kan byggherren heve selv om entreprenøren retter forholdene. Byggherren kan på samme måte kreve at entreprenøren skifter ut underleverandører. Dette skal skje uten omkostninger for byggherren.

Alle avtaler entreprenøren inngår for utføring av arbeid under denne kontrakten skal inneholde tilsvarende bestemmelser.

28 KRAV TIL LØNNS- OG ARBEIDSVILKÅR

Entreprenøren er ansvarlig for at egne ansatte, ansatte hos underleverandører og innleide har lønns- og arbeidsvilkår i henhold til:

- Forskrift om allmenngjort tariffavtale.
- Forskrift om lønns- og arbeidsvilkår i offentlige kontrakter av 8. februar 2008 der denne kommer til anvendelse. På områder som ikke er dekket av forskrift om allmenngjort tariffavtale, skal lønns- og arbeidsvilkårene være i henhold til landsomfattende tariffavtale for den aktuelle bransje. Med lønns- og arbeidsvilkår menes bestemmelser om minste arbeidstid, lønn, herunder overtidstillegg, skift og turnustillegg og ulempetillegg, og dekning av utgifter til reise, kost, og losji, i den grad slike bestemmelser følger av tariffavtalen.
- Lov om obligatorisk tjenstepensjon.
- Lov om yrkesskadeforsikring

Entreprenøren plikter på forespørsel å dokumentere lønns- og arbeidsvilkårene for egne arbeidstakere, arbeidstakere hos eventuelle underleverandører og innleide. Opplysningene skal dokumenteres ved blant annet kopi av arbeidsavtale, lønnsslipp, timelister, og arbeidsgiverens bankutskrift. Dokumentasjonen skal være på personnivå og det skal fremgå hvem den gjelder.

Lønn og annen godtgjørelse til egne ansatte, ansatte hos underleverandører og innleide skal utbetales til konto i bank.

Ved brudd på kravene til lønns- og arbeidsvilkår skal entreprenøren rette forholdet. Der bruddet har skjedd hos en underleverandør, herunder bemanningsselskaper, er retteplikten begrenset til krav som er fremmet skriftlig innen tre måneder etter lønnens forfallsdato, både for krav som følger av allmenngjort tariffavtale og landsomfattende tariffavtale. De vilkår og begrensninger som følger av lov om allmenngjøring av tariffavtaler mv. av 4. juni 1993 § 13 skal gjelde i begge disse tilfellene.

Dersom entreprenøren ikke etterlever disse forpliktelsene, har byggherren rett til å holde tilbake deler av kontraktssummen til det er dokumentert at forholdet er brakt i orden. Summen som blir tilbakeholdt skal tilsvare ca. to ganger entreprenørens besparelse. Ved uenighet fastsetter byggherren beløpets størrelse.

Alle avtaler entreprenøren eller noen av hans underentreprenører inngår som gjelder utføring av arbeid under denne kontrakten skal inneholde tilsvarende bestemmelser.

29 BRUK AV UNDERENTREPRENØRER, HERUNDER INNLEID ARBEIDSKRAFT

Entreprenøren kan ikke, uten byggherrens skriftlige samtykke, ha flere enn to ledd underentreprenører i kjede under seg, jf. forsyningsforskriften § 7-8.

Entreprenørens bruk av enkeltpersonforetak skal begrunnes skriftlig. Bruk av bemanningsselskap skal varsles byggherren og er underlagt arbeidsmiljøloven, herunder kravet om likebehandling i § 14-12a. Byggherren kan bare nekte bruk av enkeltpersonforetak og bemanningsselskap der det foreligger saklig grunn.

Ved inngåelse av kontrakter om underentreprise som overstiger en verdi på kr. 500.000 eks. mva skal entreprenøren innhente skatteattest, jf. forskrift om offentlige anskaffelser. Fra underentreprenører med forretningsadresse i andre EØS-land enn Norge, skal det innhentes tilsvarende attest. Leverandøren skal på forespørsel fra byggherren fremlegge skatteattesten. Dersom attesten ikke fremlegges eller viser restanser som ikke er ubetydelige, kan byggherren kreve at underentreprenøren skiftes ut uten omkostninger om forholdet ikke rettes innen en rimelig frist gitt ved skriftlig varsel, med varsel om krav om utskifting om så ikke skjer.

Ved mislighold av ovennevnte plikter eller NS 8405 pkt. 15, kan byggherren nekte den aktuelle underentreprenøren og dennes ansatte tilgang til byggeplassen.

Ved vesentlig mislighold kan byggherren stanse eller heve kontrakten dersom forholdet ikke blir rettet innen en rimelig frist gitt ved skriftlig varsel, med varsel om stansing eller heving hvis så ikke skjer.

Alle avtaler entreprenøren inngår for utføring av arbeid under denne kontrakten skal inneholde tilsvarende bestemmelser.

30 ULOVLIG ARBEIDSKRAFT

Entreprenøren og dennes underentreprenører plikter å anvende lovlig arbeidskraft ved utførelsen av kontraktsarbeidet.

Mislighold som ikke rettes innen rimelig tid, utgjør et vesentlig kontraktsbrudd og kan påberopes av byggherren som grunnlag for stansing eller heving av kontrakten.

Rett til heving av kontrakten på dette grunnlaget gir byggherren anledning til å utelukke entreprenøren og eventuelt underentreprenør fra å delta i oppdrag for Avinor for inntil ett år.

31 SOSIALT ANSVAR

Entreprenøren skal respektere grunnleggende krav til menneskerettigheter, arbeidstakerrettigheter og miljø i egen virksomhet og i leverandørkjeden. Varer og materialer som leveres til byggherren skal være fremstilt under forhold som er forenlige med kravene angitt nedenfor. Kravene bygger på sentrale FN-konvensjoner, ILO-konvensjoner og nasjonal arbeidslov-givning på produksjonsstedet.

Kravene angir minimumsstandarder. Der hvor konvensjoner og nasjonal lover og reguleringer omhandler samme tema, skal den høyeste standarden alltid gjelde.

Dersom entreprenøren bruker underleverandører for å oppfylle denne kontrakt, plikter han å påse at underleverandører etterlever samme krav.

Entreprenøren plikter å påse at ILOs kjernekonvensjoner etterleves i egen virksomhet og hos den eller de underleverandører som medvirker til oppfyllelse av denne kontrakt. Dette betyr:

- Forbud mot barnearbeid (FNs barnekonvensjon artikkel 32, ILO-konvensjon nr 138 og 182)
- Forbud mot tvangsarbeid/slavearbeid (ILO-konvensjon nr 29 og 105)
- Forbud mot diskriminering (ILO-konvensjoner nr 100 og 111)
- Organisasjonsfrihet og retten til kollektive forhandlinger (ILO-konvensjon nr 87 og 98)

Entreprenøren plikter å påse at arbeidsretten og arbeidslovgivningen etterleves i egen virksomhet og hos den eller de underleverandører som medvirker til oppfyllelse av denne kontrakt. Dette betyr at lover og reguleringer knyttet til: 1) lønns- og arbeidstidsbestemmelser; 2) helse, miljø og sikkerhet; 3) regulære ansettelser; 4) brutal behandling; og 5) lovfestede forsikringer og sosiale ordninger skal etterleves.

Entreprenøren skal påse at ansattes rettigheter etterleves i egen virksomhet og hos den eller de underleverandører som medvirker til oppfyllelse av denne kontrakt. På oppfordring fra byggherre skal dette dokumenteres.

Byggherren, eller den byggherren bemyndiger, forbeholder seg retten til å gjennomføre kontroller hos en eller flere aktører i leverandørkjeden i kontraktsperioden. Brudd på punktene om ansattes rettigheter og oppfølging innebærer kontraktsbrudd. Ved kontraktsbrudd plikter entreprenøren å rette opp i de påpekte manglene innen den tidsfrist som byggherren bestemmer, så lenge denne ikke er usaklig kort. Rettelsene skal dokumenteres skriftlig og på den måten byggherren bestemmer. Manglende utbedring er å anse som et vesentlig mislighold og byggherren vil kunne heve kontrakten.

32 KONTROLL OG REVISJONER

Byggherren har rett til å gjennomføre kontroller og revisjoner for å sikre at entreprenøren oppfyller sine forpliktelser i henhold til kontrakten. Byggherren har adgang til å engasjere eksterne koordinatore eller andre tredjepersoner til å utføre kontroll og oppfølging av entreprenørens plikter etter denne kontrakten.

Entreprenøren skal yte byggherren og tredjepersoner engasjert av byggherren nødvendig bistand i forbindelse med gjennomføring av kontroller og revisjoner.

Byggherrens rett til gjennomføring av kontroller og revisjoner gjelder i kontraktsperioden og inntil tre måneder etter utløpet av kontraktsperioden.

Entreprenøren skal sikre at byggherren også har de rettigheter som fremgår i denne bestemmelsen overfor eventuelle underleverandører. Alle avtaler entreprenøren eller noen av hans underentreprenører inngår som gjelder utføring av arbeid under denne kontrakten skal inneholde tilsvarende bestemmelser.

33 YTRE MILJØ

Entreprenøren plikter under utførelsen av kontraktarbeidet å ta hensyn til miljøet. Herunder plikter entreprenøren bl.a. å unngå unødig avfallsproduksjon, og velge miljørettede produkter. Kontraktarbeidet skal tilpasses løsninger som medfører så små avfallsmengder, lite ressursbruk og liten bruk av helse- og miljøfarlige stoffer som mulig.

Nasjonal og internasjonal miljølovgivning og regulering skal overholdes. Relevante utslippstillatelser skal være innhentet der hvor det er nødvendig.

34 OVERHOLDELSE AV SANKSJONSLOVEN MED TILHØRENDE FORSKRIFTER

Begge parter skal overholde sanksjonsloven av 16. april 2021 nr. 18 med tilhørende forskrifter («sanksjonslovgivningen»). Partene skal holde hverandre løpende informert og oppdatert om forhold av betydning for dette.

På forespørsel skal entreprenøren sørge for at byggherren får den informasjon og dokumentasjon som er nødvendig for å kunne kontrollere at sanksjonslovgivningen overholdes i alle ledd i leverandørkjeden. Dette omfatter bl.a. informasjon om materialers opprinnelse, fraktordninger, forsyningslinjer og eierforhold hos entreprenøren, underentreprenører og kontraktsmedhjelpere.

Brudd på sanksjonslovgivningen hos entreprenøren anses som et vesentlig mislighold av kontraktsforpliktelsene. Tilsvarende gjelder dersom det er klart at brudd på sanksjonslovgivningen vil inntre. Entreprenøren har bevisbyrden for at sanksjonslovgivningen er overholdt. Brudd på sanksjonslovgivningen hos en underentreprenør gir byggherren saklig grunn til å kreve utskiftning. Tilsvarende gjelder dersom det er klart at brudd på sanksjonslovgivningen vil inntre eller der underentreprenøren ikke innen angitte frister oversender etterspurt informasjon eller dokumentasjon.

35 FORBEDRINGER OG UTVIKLINGSARBEIDER

Der entreprenøren etter at kontrakt er inngått har forslag til alternative løsninger som gir besparelser, uten verdiforringelse for prosjektet, tas dette opp skriftlig med byggherren.

Som incitament til endringer, utviklingsprosjekter mv. som fører til besparelse i forhold til kontrakt, fordeles differensen mellom kontraktens utførelse og avtalt utførelse 50/50 mellom byggherren og entreprenøren, etter at hver av partene har fått dekket sine utgifter til omprosjektering. Byggherren avgjør hvilke forslag som kommer til utførelse.

Der partene blir enige om at utviklingsarbeider skal gjennomføres, opprettes egne tilleggsavtaler om dette. Dette kan også være aktuelt for utviklingsarbeid dersom det ikke fører til besparelse for denne kontrakten.

Hvis anleggets tekniske verdi endres, skal denne endringen avregnes før besparelsen fordeles.

36 REKLAME

Dersom entreprenøren eller dennes leverandører/underentreprenører for reklameformål eller på annen måte ønsker å gi offentligheten informasjon om oppdraget, utover å oppgi oppdraget som generell referanse, skal dette forelegges byggherren på forhånd.

All skilting av byggeplass skal avtales med byggherren. Det er ikke tillatt å drive reklame eller PR for eget firma på byggeplass eller på byggeplasskilt.

Mediekontakt

Entreprenøren skal videreformidle alle henvendelser fra media til byggherren. Det skal ikke gis noen form for intervju eller kommentarer uten forhåndsavtale med byggherren.

37 SANKSJONER

Ved brudd på ovennevnte plikter har byggherren, i tillegg til det som er nevnt ovenfor, rett til å stanse arbeidene i den utstrekning byggherren anser det nødvendig. Slik stansing av arbeidet skjer uten fremdriftsmessige og økonomiske konsekvenser for byggherren. Entreprenørens forsinkelse som følge av stansing gir byggherre rett på dagmulkt etter kontraktens bestemmelser om forsinkelser. Ved vesentlig mislighold av ovennevnte plikter kan byggherren heve kontrakten dersom forholdet ikke blir rettet innen en rimelig frist gitt ved skriftlig varsel, med varsel om heving om så ikke skjer. Der slikt mislighold består i stadige brudd på pliktene kan byggherren heve selv om entreprenøren retter forholdene.

38 MISLIGHOLD AV KONTRAKTSFORPLIKTELSER - KONSEKVENSER FOR SENERE KONKURRANSER

Brudd på pliktene i denne kontrakten vil kunne bli nedtegnet og få betydning i senere konkurranser, enten i kvalifikasjons- eller tildelingsomgangen i overensstemmelse med regelverket for offentlige anskaffelser.

SPESIFIKASJON

Gyldig fra: 27.09.2023

Versjon: 1.1

Arkivnr: SP00443

Gyldig for: Svalbard lufthavn, Longyearbyen, Avinor AS

AVINOR AS**Bilag B3****Garantidokument****Sikkerhetsstillelse NS 8405 B:2008**

GARANTIERKLÆRING

Garantinummer:

Garantisten	
Navn:	Org.nr:
Adresse:	Tlf:

Entreprenøren	
Navn:	Org.nr:
Adresse:	Tlf:

Garantisten stiller seg herved overfor byggherren – Avinor AS org nr. 985198292 - som selvskyldnerkausionist for de kontraktsforpliktelser entreprenøren har iht. kontrakt:

Kontraksnummer: _____

Kontrakten gjelder:

Garantien gjelder for entreprenørens kontraktsforpliktelser, herunder forsinkelsesrenter og inndrivelsesomkostninger ved mislighold i utførelsestiden og i reklamasjonstiden. Garantien i utførelsestiden gjelder også entreprenørens ansvar for forsinket fullføring.

Garantien begrenses til

NOK _____, som utgjør 10 % av kontraktssummen, for forhold som påberopes overfor entreprenøren senest ved overtakelsen av kontraktsarbeidet.

Garantien reduseres deretter til

NOK _____, som utgjør 3 % av kontraktssummen, for forhold som påberopes overfor entreprenøren i de tre første årene av reklamasjonsperioden.

Garantien i utførelsestiden og i reklamasjonstiden kan samlet ikke gjøres gjeldende for mer enn 10 % av kontraktssummen.

Garantien gjelder i tre år fra overtakelse og under enhver omstendighet inntil krav som byggherren har mot entreprenøren, og som er fremsatt mot ham innen tre år fra overtakelse, er oppfylt. For det tilfelle at det har funnet sted delovertakelser, regnes de tre årene fra siste overtakelsesforretning.

Garantisten skal alltid varsles dersom kontrakten mellom byggherren og entreprenøren heves.

Garantien kan ikke transporteres uten byggherrens skriftlige samtykke.

Tvister vedrørende denne garanti behandles ved rettergang for de ordinære domstoler. Tvister skal behandles etter norske prosessuelle og materielle regler.

_____, den _____

Garantistens underskrift

AVINOR AS

Bilag B4

Avtale om ansvarlig forretningsførsel

Oppdatert versjon av dokumentet lastes opp fra SMART og legges ved her.

[\(SP00192 Avtale om ansvarlig forretningsførsel\)](#)

Lenke: [Innkjøp og anskaffelse - Mal - Avtale om ansvarlig forretningsførsel](#)

SPESIFIKASJON

Gyldig fra: 27.09.2023

Versjon: 1.1

Arkivnr: SP00445

Gyldig for: Svalbard lufthavn, Longyearbyen, Avinor AS

AVINOR AS**Bilag B5****Fullmakt for innhenting av opplysninger om skatte-
og avgiftsforhold**

Oppdatert versjon av dokumentet lastes opp fra Docmap og legges ved her.

(SP00279 Fullmakt for innhenting av skatteopplysninger)

Lenke: <http://docmap/Docmap/page/doc/dmDocIndex.html?DOCID=588996>

AVINOR AS

Bilag C1-1

Klima og miljø

Innhold

1	Miljøstyring	3
2	Produkt og materialvalg	3
3	Avfall	4
4	Klimagassregnskap og energiforbruk	4
5	Forurensning	4
5.1	Spill og utslipp	4
5.2	Forurenset grunn	5
6	Naturverdier	5
7	Vedlegg	5

1 MILJØSTYRING

Entreprenøren skal ha systemer og rutiner som sikrer ivaretagelse av alle miljøkrav, både lov- og kontraktskrav.

Entreprenøren skal utpeke en miljøansvarlig som skal ha det daglige ansvaret for miljøarbeidet og se til at dette blir utført i henhold til krav og beskrevne rutiner og prosedyrer. Miljøansvarlig ressurs' kompetanse og/eller erfaring skal kunne dokumenteres.

Alt personell i prosjektet skal være kjent med prosjektets miljømål, -krav og -risikomomenter, entreprenørens beredskapsplan for akutt forurensning, samt entreprenørens rutiner og systemer for ivaretagelse av miljøkrav. Entreprenøren skal avholde oppstartsmøte/introduksjonskurs for personell i prosjektet hvor dette gjennomgås.

Entreprenøren skal, innen frist angitt i oversikt over dokumentfrister i Bilag E, levere en prosjekttilpasset miljøoppfølgingsplan (MOP) til byggherren. Der miljøoppfølgingsplan er utarbeidet i forprosjekteringsfasen skal den videreføres av Entreprenøren.

Miljøoppfølgingsplanen skal benyttes og oppdateres gjennom prosjektets levetid for dokumentasjon og oppfølging av krav til ytre miljø.

Miljøoppfølgingsplanen skal:

- Referere til de aktuelle kravene
- Inneholde/omtale planlagt kontrollmetode med referanse til rutiner for gjennomføring av aktivitetene
- Utpeke hvem som er ansvarlig for aktiviteten og for å kontrollere at kravene er oppfylt
- Fastsette når kontroll skal gjennomføres
- Oppgi kontrollresultater
- Referere til dokumentasjon som bekrefter at kravene er oppfylt

Entreprenøren skal gjennomføre og dokumentere risikovurderinger som omfatter miljøtemaer.

Entreprenøren skal dele og rapportere relevant informasjon til byggherren iht til Avinors føringer for bærekraftsrapportering.

2 PRODUKT OG MATERIALVALG

Produkter og materialer skal velges med utgangspunkt i miljøpåvirkning i et livsløpsperspektiv (produksjon, transport, bruk og avhending).

Materialer og produkter som må håndteres som farlig avfall ved avfallshåndtering skal i størst mulig grad unngås. Materialer og produkter skal så langt det er mulig kunne gjenbrukes eller gjenvinnes. Gjenbruk av rivningsmaterialer og betong skal avklares særskilt med byggherre.

Produkter og materialer skal ikke inneholde helse- og miljøfarlige stoffer ført opp på Miljødirektoratets prioritetsliste eller kandidatlisten (REACH).

Substitusjonsplikten skal overholdes.

Trevirke som benyttes i prosjekter skal stamme fra bærekraftig skogsdrift og være sertifisert iht. PEFC- eller FSC-standarden. Det skal ikke benyttes tropisk trevirke. Dette gjelder også miljøsertifisert tropisk tømmer.

Materialer og produkter som eksponeres mot inneluft skal være miljøsertifiserte (slik som Svanemerket, Blaue Engel etc) eller være dokumentert lavemitterende (slik som BREEAM egenerklæring HEA 9/HEA2, M1-sertifikat, Emicode EC1+-sertifikat).

Entreprenøren skal føre en materialliste med oversikt over materialer og produkter samt dokumentasjon på tilfredsstillelse av aktuelle miljøkrav og sertifiseringer for det enkelte materiale og produkt. Materiallisten skal holdes kontinuerlig oppdatert og være tilgjengelig for byggherren.

3 AVFALL

Entreprenøren skal utarbeide avfallsplan for sine arbeidere og planlegge sine arbeidere på en slik måte at generert avfallsmengde minimeres. **For bygg skal det skal maksimalt genereres 25 kg avfall/m² BRA.**

Avfallsreducerende tiltak og løsninger samt gjenbrukspotensiale skal vurderes og etterstrebes.

Minimum 80 % av avfallet skal kildesorteres og leveres til godkjent mottak.

Alt farlig avfall skal kildesorteres, og lagres på en slik måte at dette er utilgjengelig for tredjepart og ikke medfører utslipp. Farlig avfall skal leveres til godkjent mottak.

Ved gjennomføringen av tiltak i eksisterende byggverk skal det foretas kartlegging av bygningsdeler, installasjoner og lignende som kan utgjøre farlig avfall. Entreprenøren avklarer med byggherren om slik kartlegging er gjennomført dersom dette ikke foreligger i konkurransegrunnlaget.

Dersom entreprenøren ved rivning gjør funn av farlige stoffer, skal arbeidene stanses og byggherren varsles. Behov for nødvendige undersøkelser/tiltak avklares med byggherren.

Avfallsplanen skal foreligge innen frist angitt i Bilag E.

4 KLIMAGASSREGNSKAP OG ENERGIFORBRUK

Entreprenøren skal i miljøoppfølgingsplanen inkludere konkrete tiltak for å sikre at energiforbruk og klimagassutslipp i utførelsesfasen reduseres.

Entreprenøren skal holde oversikt med prosjektets energiforbruk og klimagassutslipp og utarbeide klimagassregnskap for entreprisen. Forhåndsestimert klimagassregnskap skal leveres sammen med miljøoppfølgingsplan, mens endelig klimagassregnskap skal leveres ved arbeidenes ferdigstillelse.

5 FORURENSNING

5.1 Spill og utslipp

Spill/utslipp av kjemikalier skal ikke tilføres lufthavnens spillvanns- eller overvannssystem, grunn eller resipienter. Entreprenøren skal planlegge sin virksomhet slik at spill/utslipp unngås. Miljøoppfølgingsplanen skal inkludere konkrete tiltak som sikrer ivaretagelse av dette krav.

Det vises for øvrig til den aktuelle lufthavnens utslippstillatelse, påslippstillatelse og sårbarhetsklassifisering

5.2 Forurensset grunn **SLETTES FOR PROSJEKTER UTEN GRAVEARBEIDER**

Det skal legges til grunn at alle Avinors eiendommer har grunnforurensning, med mindre det er dokumentert at grunnen er ren gjennom tidligere prøvetaking. Miljøteknisk grunnundersøkelse i henhold til *Miljødirektoratets veileder TA-2553* og *Avinors instruks Prøvetaking av grunn ved terrenginngrep*, skal gjennomføres og eksisterende forurensningssituasjon skal avklares før det kan graves. Entreprenøren avklarer med byggherren hvorvidt miljøteknisk grunnundersøkelse er gjennomført hvis dette ikke fremgår av konkurransegrunnlaget. Prøvetaking skal utføres av kvalifisert personell.

Det vises til Forurensningsforskriftens § 2-10 om plikt til å stanse igangsatt terrenginngrep dersom det mistenkes eller oppdages forurensning i grunnen; alt arbeid som kan utløse spredningsfare må umiddelbart stanses. Dette gjelder ikke tiltak som er nødvendige for å redusere eller stanse forurensningen. Byggherren skal varsles, og behov for nødvendige undersøkelser/tiltak skal avklares i samråd med byggherren.

Masser skal håndteres i henhold til Avinors instruks *Håndtering av forurensede masser*, og Entreprenøren skal før håndtering av gravemasser utarbeide en massehåndteringsplan som viser planlagt disponering av masser.

Tilførte masser skal være dokumentert rene og egnet til formålet.

5.2.1 Støv

Entreprenøren skal planlegge sin virksomhet slik at støvspredning unngås. Ved behov skal Entreprenøren iverksette nødvendige tiltak for å dempe støvspredning. Dette krav gjelder både ved innvendige og utvendige arbeider. Støvreduserende tiltak skal være så miljøvennlige som mulig, og tilfredsstillende øvrige miljøkrav.

6 NATURVERDIER **SLETTES FOR PROSJEKTER MED KUN INNVEDIGE ARBEIDER OG RIGGPASSERING**

Entreprenøren skal hensynta kjente naturverdier eller kjente forekomster av fremmede arter i det aktuelle prosjekt.

Dersom entreprenøren observerer naturverdier innenfor tiltaksområdet som er gitt spesiell beskyttelse etter lovverk og forskrifter eller observerer fremmede arter, skal arbeidene stanses og byggherren varsles. Behov for nødvendige undersøkelser/tiltak skal avklares i samråd med byggherren.

Spredning av fremmede, skadelige arter skal forhindres ved å unngå spredning av jord og plantemateriale. Entreprenøren skal utarbeide massehåndteringsplan ved håndtering av masser med fremmede arter, og håndtere massene i henhold til Avinors instruks for Massehåndtering. Tilført jord til lufthavnen skal være dokumentert fri for fremmede arter.

Ny beplantning skal være tilpasset lokale klimatiske forhold. Avinors sjekkliste Utplantning av frø og planter skal følges.

7 VEDLEGG **SLETTES FOR PROSJEKTER UTEN GRAVEARBEIDER/UTOMHUSARBEIDER**

[Avinors instruks IN01224 – Prøvetaking av grunn ved terrenginngrep](#)

[Avinors instruks IN02217 – Håndtering av forurensede masser](#)

[Avinors instruks IN00336 – Fremmede arter ved gravearbeider og masseforflytting](#)

[Avinors sjekkliste SS00440 – Utplantning av frø og planter](#)

SPESIFIKASJON

Gyldig fra: 27.09.2023

Versjon: 1.1

Arkivnr: SP00447

Gyldig for: Avinor AS, Svalbard lufthavn, Longyearbyen

AVINOR AS**Bilag C1-2****Tekniske rammebetingelser - prosjekterrelaterete
opplysninger**

Innholdsfortegnelse

1	Rigg og drift.....	3
1.1	Riggforhold.....	3
1.2	Utarbeidelse av riggplan.....	3
1.3	Bruk av stillaser og heiser.....	3
1.4	Sikring av overflater, utstyr og omgivelser	3
1.5	Eksisterende kabler og ledninger	4
1.6	IKT, Felles for alle rigger.....	4
1.7	Parkering og personelltransport	4
1.8	Avfallsordning	4
2	Særlige rammebetingelser for arbeid på lufthavn	5
2.1	Områdeinndeling.....	5
2.2	Lufthavndrift	5
2.2.1	Generelt	5
2.2.2	Løftekraner og reflekterende objekter.....	6
2.2.3	Radiobruk, kommunikasjon	6
2.2.4	Røyking.....	6
2.3	Byggeplass innenfor CP	6
2.3.1	Generelt	6
2.3.2	Krav til ID-kort	6
2.3.3	Krav til sikkerhetskontroll av personell.....	7
2.3.4	Forbudte gjenstander	7
2.3.5	Krav til kontroll av kjøretøy og vareleveranser	8
2.3.6	Sikring av byggeplass i terminalen	8
2.3.7	Ferdse på flyside	9
2.3.8	Foreign Object Damage	9
2.3.9	Geodetisk grunnlagsnett	9
2.3.10	Lavsiktsforhold	9
3	Vedlegg: Lokalt regelverk/ Ferdse regler/ Lokalt Detaljblad	10

1 RIGG OG DRIFT

1.1 Riggforhold

Riggforhold for prosjektet må beskrives, herunder må det fremgå hvilke arealer som er tilgjengelig som riggareal. (Tegninger/beskrivelse settes inn, event. henvisning til konsulents tegninger etc.)

Primært gjelder prinsippet «just in time» - hvor det kun forutsettes et minimalt riggareal med lokalt mellomlager for materialer/produkter.

Brakker, lager og verksted

For prosjekter i terminalen vil det normalt ikke være tilgjengelige arealer for plassering av brakker, lager eller verksted. For slike oppdrag må terminalens eksisterende fasiliteter benyttes til lagring og evt. ved behov for verksted, må dette avtales særskilt med byggherren.

For prosjekter hvor det gis anledning til å etablere entreprenørrigg, må entreprenøren selv bekoste etableringen. Eventuelle offentlig tilkoblingsavgifter for strøm, vann og avløp bekostes av byggherren. Byggherren bekoster også løpende kostnader til strøm og vann. Renhold samt øvrig vedlikehold av brakkene bekostes av entreprenøren.

Strømvavbrudd, konsekvenser av utilsiktet bruk eller andre lignende forhold utenfor byggherrens kontroll gir ikke entreprenørene rett til økonomisk kompensasjon.

Entreprenøren er selv ansvarlig for etablering, drift og avvikling av provisorisk tekniske anlegg ifm bygge- og anleggsarbeidene.

1.2 Utarbeidelse av riggplan

Entreprenøren skal i samarbeid med Avinor utarbeide en komplett riggplan med oversikt over inngjerding, adkomstveier herunder angrepsveier for beredskapsstyrker, parkering, eventuelle kranplasseringer, lagerplasser herunder lagringssted for farlige gasser, brakker, avfallsstasjoner/ containere, rømningsplan, herunder slukkeutstyr, førstehjelpsutstyr, rømningsveier, møteplasser plass ved ulykker osv.

Riggplanen skal utarbeides før tilrigging starter og innen frist angitt i bilag E.

1.3 Bruk av stillaser og heiser

Entreprenøren skal tillate at hans stillaser vederlagsfritt brukes av andre entreprenører og av byggherren, så langt dette ikke er til hinder for entreprenørens eget arbeid. Den som ønsker å bruke stillaser skal varsle entreprenøren på forhånd.

Mobilkraner, trucker, fasadeheiser og tårnkraner skal kunne brukes av øvrige entreprenører eller byggherren, så langt det ikke er til hinder for entreprenørens eget arbeid. Godtgjørelse for slik bruk skal avtales på forhånd.

For øvrig skal hver enkelt entreprenør holde lifter, innvendige lettstillas mv. for egne arbeider.

1.4 Sikring av overflater, utstyr og omgivelser

Omgivelser, bygningsdeler, utstyr etc. som ikke omfattes av byggearbeidene, men som påvirkes av entreprenørens arbeid skal sikres og beskyttes mot skader. Dette vil typisk være transportsoner, riggområder osv. Eventuelle skader skal utbedres kostnadsfritt for byggherren.

Entreprenøren skal rydde byggeplassen etter endt arbeidsdag.

1.5 Eksisterende kabler og ledninger

Entreprenøren skal kartlegge og dokumentere alle typer kabler og ledninger. Herunder VA-, sterkstrøm-, svakstrøm-, IKTanlegg. Kartleggingen skal gjennomføres før byggearbeidene igangsettes. Entreprenøren skal sørge for nødvendig sikring av anleggene i byggeperioden.

1.6 IKT, Felles for alle rigger

All IKT-infrastruktur tjenester som entreprenørene har behov for besørges og bekostes av entreprenøren.

Entreprenøren har ikke anledning til å sette opp et eget trådløst nettverk eller datasamband over radiolink på lufthavn uten byggherrens tillatelse. Byggherren kan gi pålegg om at entreprenøren fjerner installert utstyr som ikke er godkjent.

For OSL:

All IKT-infrastruktur tjenester som entreprenøren har behov for, bekostes av entreprenøren og bestilles hos Avinor sin leverandør av slike tjenester.

Byggherren, leverer og bekoster IKT-infrastruktur inkludert IKT rom sentralt i riggen med grensesnittskap og legger nettverkskabling til WLAN baser. Entreprenøren skal selv bestille og bekoste eget IKT abonnement hos Avinor IT Partner (AITP). Drift og vedlikehold av IKT nett vil utføres av byggherren ved Avinor IT Drift og vil være inkludert i nevnt abonnement.

Informasjon om AITPs tjenester (oppsett for printer, IP-telefon, eller eget firma- LAN/VLAN m.m.) og priser kan fåes ved å kontakte AITP – se link <https://avinor.no/itpartner>

Entreprenøren skal ved prosjektering og oppføring av rigg inkludere følgende i sin leveranse:

- Planlegging, koordinering og utførelse av gravearbeider, inkludert alle andre nødvendige arbeider, for å få fiberkabel frem til riggområde.
- IKT rom skal være plassert sentralt i entreprenørens rigg slik at avstanden fra denne og til ytterpunkt av alle brakker (både egne og brakker for andre entreprenører) holdes til maks 90m.
- Entreprenøren skal, sammen med Avinor IT Drift, planlegge og koordinere installasjon av egne riggfasiliteter med IKT installasjon.
- Entreprenøren skal koordinere installasjonsarbeidene med Avinor IT Drift.
- Entreprenøren har ikke anledning til å sette opp et eget trådløst nettverk eller datasamband over radiolink uten spesiell tillatelse av AITP. Byggherren kan gi pålegg om at entreprenøren fjerner ikke godkjent installert utstyr.

1.7 Parkering og personelltransport

All parkering på Avinors område må skje på de ordinære parkeringsanlegg mot betaling eller etter nærmere avtale med lufthavnen eller parkeringsoperatør.

1.8 Avfallsordning

Entreprenøren skal selv etablere og drifte avfallsstasjoner for kildesortering.

Kostnadene med etablering og drift av avfallsordningen dekkes av entreprenøren. Entreprenøren plikter selv å bringe sitt avfall til avfallsstasjonen og plassere dette i riktig container. Entreprenøren skal også bidra til å holde god orden ved avfallsstasjonen.

Avfallshåndtering og kildesortering skal være i tråd med kravene i C1-1 Ytre miljø og materialbruk.

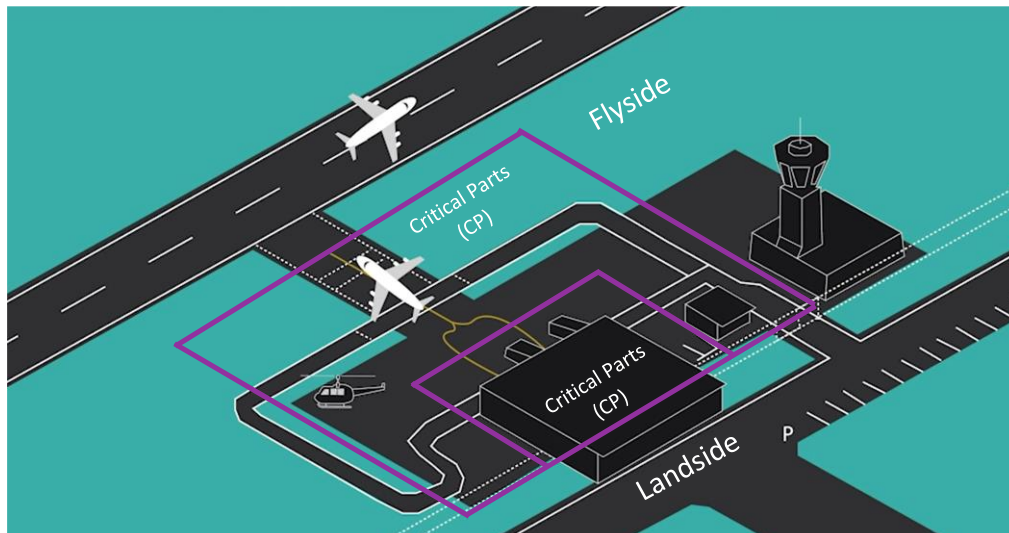
Plassering av åpne avfallskonteinere skal ikke være nærmere bygning enn 5 meter. Lukket og ubrennbare konteinere kan stå nærmere.

2 SÆRLIGE RAMMEBETINGELSER FOR ARBEID PÅ LUFTHAVN

2.1 Områdeinndeling

En hver lufthavn er inndelt i ulike områder/soner. Det gjelder ulike regler for adgang til og opphold i de ulike sonene. Plassering av byggeplasser, riggområder mv. innenfor lufthavnen påvirker hvilke rutiner som må følges for å utføre avtalt arbeid.

Benevnelsene som brukes på de ulike sonene er:

- **Landside** er den delen av flyplassen som ligger utenfor flyplassgjerdet, og før sikkerhetskontroll i terminalen eller ved andre innpasseringspunkter.
- **Critical Parts**, også kalt **CP**, er områder der du må være sikkerhetskontrollert for å oppholde deg. Dette gjelder både innendørs og utendørs.
- **Flyside** er området innenfor flyplassgjerdet. Der finner vi blant annet taksebaner, rullebaner og flyoppstillingsplasser.

2.2 Lufthavndrift

2.2.1 Generelt

Lufthavnen skal være i full drift gjennom hele byggeperioden, med mindre noe annet er avtalt.

Lufthavnens kapasitet skal ikke reduseres som følge av utbyggingsaktivitetene utover det som er avtalt for prosjektet. Entreprenøren må ha en robusthet i sin gjennomføring som sikrer at avtalt framdrift blir overholdt og arbeidsprosessene styrt slik at de virker etter hensikten og uten uønsket påvirkning av sikkerhet og lufthavnens kapasitet og regularitet i trafikkavviklingen.

Det finnes egne rutiner og regler for hvordan prosjektets aktiviteter skal planlegges, varsles og styres med tanke på ivaretagelse av sikkerhet og regularitet i bygge- og anleggsarbeidene, driften av lufthavnen og den øvrige tilknyttede virksomhet. Entreprenøren skal sette seg inn i rutinene og reglene og rette seg etter disse.

Av hensyn til flysikkerheten, skal entreprenøren være særskilt aktsom i sin planlegging, gjennomføring og kontroll av arbeidene. Dette gjelder både i relasjon til fly, systemer for

navigasjon, operasjon og overvåking av flyvirksomheten, påvirkning av manøvreringsområdet for fly, og øvrig virksomhet knyttet til operasjon av fly.

Prosjektet må spesifisere ytterligere dersom det er særskilte behov.

2.2.2 Løftekraner og reflekterende objekter

Entreprenøren plikter å samarbeide om plassering og bruk av tårnkraner/mobilkraner for å unngå situasjoner som kan være farlige for sikkerheten, driften av flyplassen eller i særlig grad medføre urasjonell drift for andre entreprenører.

Plassering av kraner skal risikovurderes og godkjennes av byggherren, herunder effekten av samtidighet i kranplasseringene. Dersom ønsket kranplassering og utforming kommer i strid med restriksjoner, eller av andre grunner hindrer sikker avvikling av flytrafikken eller annen trafikk, må entreprenøren finne annen egnet plassering. Tårnkraner og mobilkraner skal ha fast rødt lys i toppen av krana.

Plassering av gjerder og andre flater/objekter som kan forstyrre driftstekniske installasjoner på flyplassen skal risikovurderes og godkjennes av byggherren.

FOR OSL:

Kranene skal innmeldes iht. instruks IN00818 - Driftsentralen – Teknisk innmelding, og IN01474 Øvrige bakketjenester- Arbeid på lufthavnen- Kraninnmelding.

2.2.3 Radiobruk, kommunikasjon

For å unngå bruk av radiosendere som kan påvirke lufthavnens elektroniske systemer, må entreprenøren avklare bruk av radiosamband med byggherren.

FOR OSL:

Entreprenøren må benytte Avinors eget system for PMR, som radiosamband. Dette består av håndapparater som kjøpes fra AITP og settes opp av Avinor IT Tele Kommunikasjonstjenester.

2.2.4 Røyking

Avinor lufthavner er røykfrie. Røyking er kun tillatt på spesielt anviste plasser (røykesoner). Røykeforbudet gjelder på hele byggeplassen, både utendørs og innendørs.

2.3 Byggeplass innenfor CP

2.3.1 Generelt

Arbeider som skal utføres innenfor sikkerhetskontrollert område vil være omhegnet av CP-skillet. Dette består enten av gjerde av "flyplass-kvalitet" eller fast barriere i bygning. Inngjerding av de enkelte arbeidsområder for utførelse av entreprisarbeider utføres av entreprenøren etter nærmere avtale med byggherren.

I tillegg til generelle krav under punkt 2.2 ovenfor gjelder følgende særkrav for arbeider innenfor CP.

2.3.2 Krav til ID-kort

Entreprenøren og alt underliggende personell plikter å innordne seg Avinors adgangskontrollsystemer.

Alle som skal ha adgang til CP må ha ID-kort utstedt av Avinor.

ID-kort utstedes etter grunnkurs ID-kort er gjennomført og avsluttende prøve på Flyplassikkerhetskurset er bestått. Kursene gjennomføres på norsk eller engelsk. Kursene

blir fakturert entreprenøren i henhold til gjeldende satser. Gjennomføring av kursene tar ca. en dag til sammen.

Det er videre en betingelse for å få ID-kort at søkeren har godkjent uttømmende politiattest (UPA), samt godkjent bakgrunnssjekk hos Luftfartstilsynet (LT). Entreprenøren må påregne saksbehandlingstid for denne søknadsprosessen og lengden på saksbehandlingstiden vil variere. Det påløper også gebyr fra LT som dekkes av entreprenøren (se www.luftfartstilsynet.no for ytterligere informasjon). Luftfartstilsynet krever at man innehar norsk fødsels- og personnummer, eller D-nummer for å kunne søke om bakgrunnssjekk.

Nærmere informasjon er tilgjengelig på <https://avinor.no/konsern/pa-flyplassen/id-kort/id-kort>.

2.3.3 Krav til sikkerhetskontroll av personell

For innpassering av personell til CP kreves det en sikkerhetskontroll av person og medbrakte gjenstander. Hvis ID-kort er utstedt og det er behov for å medbringe forbudte gjenstander må det søkes spesielt om dette i forbindelse med søknad om ID-kort.

Misbruk av ID-kort vil medføre inndragelse.

2.3.4 Forbudte gjenstander

2.3.4.1 Generelt

Med forbudte gjenstander menes gjenstander som passasjerer ikke tillates å medbringe inn i CP. Personer med gyldig ID-kort, kan medbringe forbudte gjenstander (som er forbudt for passasjerer, f.eks. verktøy), med det formål å utføre arbeid som er absolutt nødvendig for kontraktsarbeidene.

Følgende gjenstander kan aldri medbringes uten særskilt samtykke fra byggherren:

- Pistoler, skytevåpen og andre anordninger som skyter prosjektiler.
- Slagvåpen - gjenstander som er designet spesielt for å slå eller immobilisere.
- Eksplosiver og brannfarlige stoffer og anordninger - som kan forårsake alvorlig skade eller utgjøre en trussel mot flysikkerheten.
- Enhver annen gjenstand som kan brukes til å forårsake alvorlig skade, og som ikke er vanlig brukt i sikkerhetsbegrensede områder, f.eks. kampsportutstyr, sverd, sabler, etc.

Ved usikkerhet om gjenstander kan medbringes, skal byggherren kontaktes.

Person under eskorte som medbringer forbudte gjenstander inn i CP må til enhver tid være under eskorte av person med autorisasjon for eskortering og autorisasjon for å medbringe forbudte gjenstander.

2.3.4.2 Sikring av forbudte gjenstander i CP

Forbudte gjenstander i CP skal sikres slik at de til enhver tid er utilgjengelige for uvedkommende. Den som medbringer forbudte gjenstander er ansvarlig for at disse er sikret i CP.

For forbudte gjenstander som oppbevares permanent i CP skal det oppnevnes en ansvarlig person. Ansvarlig person skal påse at forbudte gjenstander i CP brukes og oppbevares slik at de til enhver tid er utilgjengelige for uvedkommende.

Sikkerhetsansvarlig vil kunne sanksjonere utilstrekkelig sikring av forbudte gjenstander.

2.3.5 Krav til kontroll av kjøretøy og vareleveranser

2.3.5.1 Innpassering av kjøretøy

Ved innpassering av kjøretøy til CP kreves kjøretøytillatelse for kjøretøyet. Kjøretøytillatelse vil utstedes i tråd med gjeldende regelverk på den aktuelle lufthavn.

Videre gjennomføres sikkerhetskontroll av kjøretøy og last (herunder verktøy). Hvis det ikke er mulig å gjennomføre sikkerhetskontroll av last (asfalt, sand, drivstoff m.m.) vil lasten kunne bli eskortert frem til avlasting og avlastingen overvåket.

2.3.5.2 Krav til sikkerhetskontroll av vareleveranser

Leveranser til byggeplass på CP skal kun skje gjennom Avinors kontrollpunkter. Leverandøren må påregne at alle varer er gjenstand for sikkerhetskontroll i henhold til gjeldende regelverk. Det må påregnes at alle varer blir losset av bilen for å bli underlagt sikkerhetskontroll.

Avinor har begrenset kapasitet i sikkerhetskontrollen slik at leverandører må påregne ventetid for å få passere inn til CP.

2.3.6 Sikring av byggeplass i terminalen

Ved etablering av byggeplass innenfor CP i terminalen, gjelder følgende krav for sikring av byggeplassen:

- Planleggingsmøte for sikring av byggeplassen skal avtales i tidlig fase med byggherren.
- Dører/åpninger fra publikumsområder til byggeplass skal som hovedregel unngås.
- Vegger og dører skal som hovedregel slutføres fra gulv til minst 2,4 m i høyde, med slett vinkelrett (ca 90grader) flate uten klatremuligheter og utstikkende elementer . Publikum/pax skal ikke ha innsyn til byggeplass med forbudte gjenstander.
- Dersom fysiske konstruksjoner er plassert nærmere enn 2,4 m inntil byggevegg, må høyden på byggeveggen økes tilsvarende høyden på konstruksjonen plassert der. Det kan eksempelvis være benker, stiger, lifter, lagrede materialer, bygningskonstruksjoner/vegger mulig å klatre i eller tilsvarende.
- Tette byggeplater skal som utgangspunkt brukes, med glipper mindre enn 1 cm.
- Dører til byggeplass skal være selvlukkende. Transportporter trenger ikke være selvlukkende.
- Låsemekanisme på dører skal være elektronisk ved bruk av kort. Hengelås er tillat på transportporter.
- Feste av byggevegger skal i utgangspunktet være forankret i gulv/vegger/tak. Minstekravet er at byggevegger ikke kan flyttes på uten tekniske hjelpemidler.
- Publikum skal ikke ha noen form for tilgang til byggeplass. Åpen dør inn til byggeplass skal hele tiden være under oppsyn. Eksempelvis: Påse at publikum ikke følger etter bygningsarbeidere inn på byggeplass.

2.3.7 Ferdsl på flyside

Lufthavnen har egne regler for ferdsel på flyside, herunder regler for vikeplikt for fly, kryssing av manøvreringsområde mv. Entreprenøren må sette seg inn i de lokale forholdene for ferdsel på flyside.

Hensynet til flysikkerheten vil kreve særskilt aktsomhet fra entreprenøren i sin planlegging, gjennomføring og kontroll av arbeidene. Dette gjelder både i forhold til fly, systemer for navigasjon, operasjon og overvåking av flyvirksomheten, påvirkning av manøverområdet for flyene og øvrig virksomhet knyttet til operasjonen av flyene.

For OSL:

Det er ubetinget vikeplikt for fly, uansett om disse takser for egen motor eller slepes. Likeledes er det alltid vikeplikt for kjøretøyer under utrykning, samt brøytebiler og andre kjøretøyer fra Avinor med gulblinkende lamper på ferdelsområdene for fly og ellers på flyplassen.

Ferdsel på eller kryssing av manøvreringsområder for fly, dvs., taksebaner og rullebaner, skal kun skje under ledelse av Airport Patrol ved "Follow me- bil".

Fjernlys skal ikke brukes da dette sjenerer fly og andre kjøretøyer. Roterende eller blinkende gult lys skal kun benyttes ved kjøring på manøvreringsområder og ellers ikke.

Internveien krysser på enkelte steder ferdelsområder for fly. Dette er på steder hvor sjåføren ikke trenger klarering fra flygelederne. Dette betyr at det er en viss risiko for at det oppstår konflikt mellom bil og fly, og i verste tilfelle kollisjoner mellom disse. Entreprenør skal gjennomføre intern opplæring av alle som ferdes på flyside for å ivareta ovenstående.

Tenningsnøkler skal være fjernet fra kjøretøy som står parkert uten tilsyn.

	Ferdselsområde for fly	Internveier
Kjøretøy	30 km/t	15, 30, 50 og 70 km/t

2.3.8 Foreign Object Damage

Foreign Object Damage (FOD) er en samlebetegnelse for skade på fly forårsaket av fremmedlegemer. Løse gjenstander som kommer inn på manøvreringsområdet for fly representerer en betydelig sikkerhetsrisiko og skal unngås. Gjenstander kan komme ukontrollert inn i manøvreringsområdet ved at de henses ureglementert, mistes, faller av kjøretøy, føres med vinden eller på annen måte. For å unngå FOD skal entreprenøren føre særskilt kontroll med og sikre alt sitt utstyr, materiell, emballasje, avfall eller lignende.

2.3.9 Geodetisk grunnlagsnett

På lufthavner der det er etablert lokalt geodetisk grunnlagsnett som skal betjene all produksjon og kontroll i byggeperioden, skal entreprenøren varsle byggherren ved kart og kunngjøring ved skade eller dersom fastpunkter må fjernes.

2.3.10 Lavsiktsforhold

Ved lav sikt og tåke vil flyplassen opereres etter lavsiktsprosedyre. Entreprenøren på flyside som arbeider inntil eller på manøvreringsområdene for fly, må da enten stanse sitt arbeid eller sørge for sikring av det lokale området hvor hans arbeid pågår. Dette slik at det ikke oppstår potensielt farlige situasjoner i relasjonen mellom flyvirksomhet og anleggsvirksomhet. Berørte entreprenører blir varslet dersom lavsiktsprosedyre innføres. Det vil samtidig tennes en blinkende lampe i alle kjøreporter inn til flysiden på de lufthavner der dette er etablert. Når lavsiktsprosedyrer er iverksatt av kontrolltårnet, vil muligheten til

assistert ferdsel på manøvreringsområdet bli sterkt begrenset. Det kan i tillegg innføres restriksjoner i bruk av kraner og løft av store flater som kan gi radarrefleksjoner eller på annen måte hindrer sikker avvikling av flytrafikken eller annen ferdsel på lufthavnen.

3 VEDLEGG: LOKALT REGELVERK/ FERDSELREGLER/ LOKALT DETALJBLAD

Legg ved relevante lokale ferdselsregler eller beskriv hvordan det vil bli tilgjengeliggjort

AVINOR AS**Bilag C2****Teknisk beskrivelse**

Her legges prosjekteringsgrunnlagets postbeskrivelser inn.

SPESIFIKASJON

Gyldig fra: 27.09.2023

Versjon: 1.1

Arkivnr: SP00449

Gyldig for: Svalbard lufthavn, Longyearbyen, Avinor AS

AVINOR AS**Bilag C3****Tegninger og modeller**

Her legges prosjekteringsgrunnlagets tegninger og modeller inn.

AVINOR AS

Bilag C4

Tekniske referansedokumenter

Her legges eventuelle tekniske referansedokumenter inn

AVINOR AS

Bilag C5

Tester og idriftsettelse

Innholdsfortegnelse

1	Innledning	3
2	Fabrikktest (FAT).....	3
3	Igangkjørings- og testfasen	3
3.1	Igangkjøring	3
3.2	Site Acceptance Test, SAT.....	4
4	Idriftsettelsesfasen	4
4.1	Opplæring	4
4.2	Integrerte systemtester og tjenestetester.....	5
4.3	Prøvedrift og trinnvis ordinær drift	5

1 INNLEDNING

Alle tester og andre idriftsettelsesaktiviteter skal registreres og dokumenteres i prosjektstøtteverktøy PIMS 365.

2 FABRIKKTEST (FAT)

For alle systemløsninger og produkter som inneholder betydelig grad av utvikling og bygging i laboratorium eller på fabrikk skal det gjennomføres formelle FAT tester.

Byggherren kan velge å overvære testen, og skal varsles i god tid, minimum fire uker før fabrikktest skal finne sted. Entreprenør oversender samtidig med innkallingen testprotokoll til Byggherre for gjennomsyn. FAT skal som minimum omfatte:

- Funksjonsprøving av utstyr
- Simulering av ulike feilsituasjoner
- Kontroll av systemoppbygging
- Drift og overvåkning
- Belastningsprøver

Resultatet skal være dokumentert i testrapporter som skal oversendes byggherren snarest etter at en FAT-test er utført. Byggherren vil underskrive testprotokollen som akseptert, men dette fritar ikke entreprenøren fra å levere iht. kontraktens krav og innhold.

3 IGANGKJØRINGS- OG TESTFASEN

Igangkjøring- og testfasen omfatter koordinert igangkjøring og testing av tekniske anlegg, utstyr, IKT-systemer og enkelte bygningsmessige leveranser som dører, porter, låssystemer, solavskjerming, inventar etc.

Alle relevante tekniske anlegg skal som en del av igangkjøringen kobles opp til SD/SRO-anleggene (Sentralt Driftssystem/ Lokalt system for Styring Regulering og Overvåkning).

Før igangkjøringen forutsettes det at nødvendig dokumentasjon av anleggene foreligger.

Utover egen leveranse som beskrevet i kontrakten, skal entreprenøren også delta i identifisering, planlegging og gjennomføring av igangkjøring og testing av systemer levert av annen entreprenør eller leverandør som har grensesnitt mot egne systemer.

Etter nærmere avtale kan entreprenøren pålegges et overordnet koordinerings- og gjennomføringsansvar for slikt arbeid i forhold til tilstøtende entrepriser.

3.1 Igangkjøring

Igangkjøringen av tekniske anlegg er en tverrfaglig aktivitet og omfatter:

- Igangkjøring av egne komponenter og systemer (iht. funksjonsbeskrivelser)
- Nødvendig bistand til andre entreprenører i deres igangkjøring
- Kontroll av grensesnitt mot andre entrepriser
- Funksjonskontroll av systemene

Igangkjøringsfasen skal ende opp i en dokumentert egenkontroll for igangkjøringen, samt en skriftlig erklæring fra entreprenør om at systemene er klar for SAT.

3.2 Site Acceptance Test, SAT

Hensikten med SAT er å dokumentere ovenfor byggherren at kontraktens krav er oppfylt.

Entreprenøren har ansvaret for å utføre SAT samt utarbeide en testplan hvor alle SAT tester er spesifisert og tilhørende planlagt tidspunkt for gjennomføring er angitt.

Som et minimum skal følgende punkter gjennomgås som en del av SAT:

- Komplette funksjons- og kapasitetskontroll
- Kontroll av spesifikasjonskrav i kontrakt
- Kontroll av skilting og merking av komponenter
- Verifisering av alle grensesnitt
- Simulering av ulike feilsituasjoner og avvikssituasjoner

Entreprenøren må selv holde alt nødvendig personell, forbruksmateriell og øvrig materiell, instrumenter eller utstyr som er nødvendig for å gjennomføre testen.

Representant(er) fra byggherren skal ha rett til å overvære alle SAT tester. Innkalling til SAT skal sendes ut i god tid, minimum to uker før testing. Innkallingen skal ha informasjon om

- 1) Når og hvor testen skal utføres (testplan)
- 2) Hva som skal testes (testbeskrivelse)
- 3) Hvordan testene skal gjennomføres (testprosedyre)

Alle tester skal gjennomføres på bakgrunn av en akseptert testprosedyre. Denne skal som minimum inneholde beskrivelse av:

- Formål med testen
- Omfang av testen
- Forberedelse til testen og nødvendig utstyr og fasiliteter
- Gjennomføring av testen
- Rapporteringsformat
- Forventede resultater
- Akseptkriterier

Byggherren har rett til å underkjenne gjennomføring av testen på grunnlag av manglende innhold.

Etter at tester er gjennomført skal entreprenøren sammenstille resultatene fra testene i egen rapport. Uregelmessigheter/avvik som blir registrert skal behandles særskilt, eventuelt i egen rapport med beskrivelse av årsak, korrigerende tiltak, forslag til ny test etc.

Byggherren har rett til å underkjenne testen på grunnlag av manglende innhold eller resultater.

Hvis det avdekkes mangler som er til vesentlig hinder for bruk av relevante deler av leveransen, skal utbedring igangsettes uten ugrunnet opphold.

4 IDRIFTSETTELSESFASEN

Idriftsettelsesfasen omfatter nødvendige aktiviteter for å sikre en trygg og velfungerende overtagelse til byggherren.

4.1 Opplæring

Entreprenøren skal planlegge og gjennomføre en opplæring på en slik måte at lufthavnens driftsorganisasjon blir i stand til å forvalte, drifte og vedlikeholde anleggene på en hensiktsmessig og teknisk riktig måte.

4.2 Integrerte systemtester og tjenestetester

Dersom det er behov for å gjennomføre integrerte systemtester/ tjenestetester vil dette bli planlagt og organisert av byggherren.

Entreprenøren skal delta i integrerte systemtester og tjenestetester etter avtale. Deltakelsen vil bli godtgjort etter kontraktens bestemmelser for regningsarbeider.

4.3 Prøvedrift og trinnvis ordinær drift

Etter at anlegget/systemet har vært gjennom SAT, eventuelle integrerte systemtester og tjenestetester, settes anlegget/systemet i drift på en så tilnærmet normal måte som mulig slik at anlegget/systemet kan belastes og utfordres over tid mht. kapasitetsmessige og kvalitative ytelser.

Fram til overtagelse har entreprenøren det totale ansvar for anleggets funksjonalitet og stabilitet, samt driften av anleggene slik det fremgår av den tekniske beskrivelsen. I god tid før prøvedriftsperioden starter, skal det avtales hvilke driftsoppgaver som skal utføres av henholdsvis byggherren og entreprenøren.

Når vilkårene i NS6450 for start av prøvedrift er oppfylt, starter prøvedriftsfasen. I hht NS6450 skal prøvedriftsfasen bekreftet at kontraktens krav til spesifiserte ytelser, kvalitet, funksjonalitet, kapasitet og stabilitet av de tekniske bygningsinstallasjonene oppfylles i en gitt tidsperiode (prøvedriftsfasens lengde) med brukere i bygget (internlast) og med ytre klimatiske påvirkninger.

Dersom det oppstår driftsforstyrrelser som hindrer forutsatt prøvedrift, kan byggherren forlange prøvedriftstiden forlenget tilsvarende avbruddet.

Entreprenør må påregne at anlegget settes i trinnvis ordinær drift.

SPESIFIKASJON

Gyldig fra: 27.09.2023

Versjon: 2.1

Arkivnr: SP00452

Gyldig for: Svalbard lufthavn, Longyearbyen, Avinor AS

AVINOR AS**Bilag D1****Administrative Rutiner**

Innholdsfortegnelse

1	Omfang	Feil! Bokmerke er ikke definert.
2	Beskrivelse	Feil! Bokmerke er ikke definert.
3	Grensesnitt og referanser til prosesser og dokumenter	Feil! Bokmerke er ikke definert.
4	Registreringer	Feil! Bokmerke er ikke definert.
5	Vedlegg	Feil! Bokmerke er ikke definert.
1	Prosjektstøtteverktøyet pims 365	3
2	Møteoversikt	3
3	Faktureringsrutiner	4
2	Etablering av kostnadsbudsjett	5
3	Varsler og krav	5
4	Krav til månedsrapportering	6
4.1	Frist og format	6
4.2	Månedsrapportens innhold	6
4.3	Vedlegg til månedsrapporten	7

1 PROSJEKTSTØTTEVERKTØYET PIMS 365

Prosjektet benytter byggherres prosjektstøtteverktøy Pims 365. Tilgang til prosjektstøtteverktøyet tildeles av byggherre. All informasjonsutveksling, inkl. distribusjon av dokumenter og tegninger, skal skje ved fortløpende og systematisk bruk av prosjektstøtteverktøyet og tilhørende fagmoduler.

2 MØTEOVERSIKT

For å ivareta optimal samhandling vil byggherren opprette hensiktsmessige møtefora der entreprenører vederlagsfritt skal delta og bidra. De mest sentrale fremgår av tabellen under.

Det kan i tillegg bli opprettet andre møter som også entreprenørene må delta i, men som ikke er videre omtalt her. (Eksempler: Fagmøter, særmøter).

De ulike møtefora vil nødvendigvis ikke være aktive i hele prosjektperioden, men vil ha varierende varighet og intensitet avhengig av behov i de ulike faser.

For å få kunne gi en felles forståelse av hvilket ledernivå som skal delta i de ulike møter er følgende ledernivåer definert:

L1: Prosjektledere byggherre/prosjektledere entreprenør, byggeledere/anleggsledere

L2: Anleggsledere, formenn og driftsledere

L3: Baser

Møtets navn	Leder-Nivå	Frekvens	Møteledelse	Innhold/Deltagere
Oppstartsmøte	L1,L2	Ved oppstart	Byggherre	Oppstartsmøte gjennomføres før byggearbeidene starter. Byggherren innkaller til et oppstartsmøte for å avklare og gjennomgå kontrakten og den praktiske gjennomføringen av denne.
Byggemøte	L1,L2	Hver 14.dag	Byggherre	Forum for behandling av relevante forhold i byggeoppdraget. Deltakelse av rådgivere, representanter for drift og entreprenører og leietakere etter behov. Byggherres byggeleder leder møtet.

Møtets navn	Leder- Nivå	Frekvens	Møteledelse	Innhold/Deltagere
Fremdriftsmøte	L1,L2,L3	Hver 7. dag	Entreprenør	Fremdriftsoppfølging av produksjonsplaner, kontroll, status og koordinering av neste ukes aktiviteter, samt setting av aksjoner etter behov. SHA-/YM- og arbeidstidsforhold skal behandles. Koordinering mot sideentrepriser der det er aktuelt.
Prosjektledermøte/ Månedsmøte/ Kontraktsmøte	L1, L2	Hver måned	Byggherre	Gjennomgang av entreprenørens månedsrapport. Diskusjon/gjennomgang av kontraktuelle problemstillinger
Endringsmøte (KOE/EO)	L1, L2	Hver 14. dag	Byggherre	Gjennomgang og diskusjon av endringer.
Vernerunde inkl. Ytre miljø	L1,L2,L3	Hver 14. dag eller iht. SHA- plan	Entreprenør	I henhold til SHA plan. SHA og YM personell, baser og verneombud
Samordningsmøte	L1,L2	Ved behov	Hovedbedrift	Samordningsaktiviteter iht. aml. § 2-2 og internkontrollforskriften § 6. Hovedbedrift, samordnende virksomheter, ev. Byggherre
Koordineringsmøte	L1,L2,L3	Hver 7. dag	Byggherre	Koordinering mot tilgrensende entrepriser.
Morgenmøte	L1,L2	Daglig	Entreprenør	Entreprenøren gjennomgår plan for dagens aktiviteter. Lufthavnens driftspersonell deltar etter avtale.

3 FAKTURERINGSRUTINER

Oppdragene faktureres fortløpende med månedsvis avregning i henhold til produsert verdi.

Fakturaer skal spesifiseres og dokumenteres slik at de kan kontrolleres av byggherren. For prosesser som er avsluttet, skal det vedlegges detaljerte målebrev med nødvendige beregninger, skisser mv. som dokumentasjon på at det utførte er i samsvar med det som faktureres. Entreprenøren skal videre som grunnlag for slike målebrev ha utført nødvendige oppmålinger for å fastslå forhold som ikke klart og entydig fremgår av arbeidstegninger og annen beskrivelse. På øvrige mengder skal det foreligge beregninger som sannsynliggjør at

det fakturerte er i henhold til det som faktisk er utført.

Fakturering skal skje særskilt for:

1. Nota for avdrag og sluttoppgjør for kontraktsarbeider (A-nota)
2. Endringsordre (T-nota)

Faktura skal minst ha 30 dagers forfall.

Fakturaen skal minst inneholde:

1. Entreprenørens organisasjonsnummer
2. Navn på byggherrens representant
3. Leveringsadresse/lufthavn
4. Leveringsperiode eller –tidspunkt
5. Avinors innkjøpsordrenummer A-nota/T-nota (i felt «deres referanse»)
6. Avinors kontraktsnummer
7. Avinors prosjektnummer
8. Hva faktura gjelder

Faktura sendes til:

*Avinor AS
Postboks 150
2061 Gardermoen*

Entreprenøren skal levere fakturaene som e-faktura på EHF format. Entreprenøren må selv bære de kostnader leveransen av elektronisk faktura måtte medføre for denne.

Entreprenøren skal etterkomme byggherrens krav til fakturering som angitt i dette punkt 2. Fakturaer som ikke er i henhold til ovennevnte krav, vil ikke bli honorert.

2 ETABLERING AV KOSTNADSBUDSJETT

Det skal leveres oppdatert kostnadsbudsjett, periodisert og akkumulert pr. måned innen frist angitt i Bilag E. Budsjettet skal godkjennes av byggherren, og tillates ikke endret uten avtale med byggherren.

Dersom arbeidet utvikler seg slik at godkjente budsjetter ikke lenger reflekterer den virkelige situasjonen på en tilfredsstillende måte, kan byggherren kreve at det utarbeides reviderte budsjetter. Endringen skal godkjennes av byggherren som revidert godkjent budsjett.

3 VARSLER OG KRAV

Alle varsler og krav som skal meddeles etter bestemmelsene i kontrakten, skal fremsettes skriftlig til partenes representanter. Dette skal skje ved bruk av Pims 365 skjematyper i fagmodulen kontraktsadministrasjon. Ved krav om endringsordre (KOE) fra entreprenøren skal byggherres skjematyper i Pims 365 for varsling benyttes. Dersom krav om endring aksepteres, utsteder byggherre endringsordre (EO) ved skjematype i Pims 365.

4 KRAV TIL MÅNEDSRAPPORTERING

4.1 Frist og format

Med mindre annet er avtalt i forbindelse med ferier og årsavslutning, skal **siste søndag i måneden** være statusdato for innsamling av data for månedsrapporten. Rapporten skal være byggherren i hende senest påfølgende **torsdag kl. 15.00**.

Rapporten leveres i Pims 365 som en elektronisk utgave i PDF-format. I tillegg skal fremdriftsplaner leveres elektronisk på avtalt format.

Før oppdraget avsluttes skal entreprenøren utarbeide en siste månedsrapport (sluttrapport) i forbindelse med sluttoppgjøret. Innholdet i denne rapporten skal avtales med byggherren, og rapporten skal sendes til byggherren før slutfaktura oversendes.

Byggherren kan kreve at det rapporteres direkte i Pims 365, i stedet for en elektronisk utgave i PDF-format.

4.2 Månedsrapportens innhold

Det skal utarbeides en kortfattet månedsrapport som redegjør for kostnads- og fremdriftsmessig status, status for kvalitetssikring, HMS, ytre miljø, viktige hendelser, saker som krever byggherrens avklaring, avvik, årsaker, korrigerende tiltak og konsekvenser.

Månedsrapporten skal være en tekstlig sammenfatning av punktene nedenfor. Der det finnes maler for vedlegg til månedsrapporten skal disse benyttes.

Følgende punkter skal inngå i månedsrapporten:

- 1 Sammendrag
- 2 Fremdrift
 - Rapportering av fremdrift iht. avtalt plannivå i Bilag E
 - Beskrivelse av eventuelle avvik mellom planlagt fremdrift og virkelig fremdrift, samt konsekvenser og korrigerende tiltak.
 - Dokumentplan status
- 3 Økonomi inkludert nøkkeltall iht. vedlegg 1
- 4 Endringslogg (Pims 365 kontraktadministrasjon)
- 5 Kvalitetssikring
 - Oversikt/status over prosjektrisiko
 - Avvik og korrigerende tiltak
 - Avvikslogg (Pims 365 Saksregister)
 - Status og avvik prøvedrift
 - Status kontrollaktiviteter (planlagte og utførte/lukkede kontrollaktiviteter dette inkluderer underleverandørers aktiviteter)
- 6 Helse miljø og sikkerhet (HMS) iht. vedlegg 2
- 7 Ytre miljø iht. vedlegg 3
 - Oppdatert miljøoppfølgingsplan (MOP)
 - Oppdatert materialliste
- 8 Organisering og bemanning
 - Endringer i nøkkelpersonell / organisasjon. Virkelig bemanning ift. planlagt, evt. med kommentarer.
 - Oversiktskart som viser underentreprenørkjedene
- 9 Andre forhold

4.3 Vedlegg til månedsrapporten

Månedsrapport Vedlegg 1	Nøkkeltall
Månedsrapport Vedlegg 2	HMS, safety og security
Månedsrapport Vedlegg 3	Ytre Miljø

Månedssrapport Vedlegg 1

Nøkkeltall

Nøkkeltall for kostnader skal presenteres på følgende måte:

Kontraktens hovedposter	Påløpt denne periode		Akkumulert påløpt hittil			Gjeldende kontraktsverdi	
	Budsjett	Virkelig (inkl. regulerbare poster)	Budsjett	Virkelig (inkl. regulerbare poster)	Avvik	Forrige periode	Denne periode
Post 01.01							
Delsum 1							
Post 01.02							
Delsum 2							
Osv.							
Sum kontrakt							

Tabellen skal vise virkelige og budsjetterte kostnader for denne måned og akkumulert hittil, samt totalt bestilt i kontrakten pr. forrige og denne måned.

I tekst under tabell skal hovedårsak til avvik mellom virkelig påløpt og budsjetterte kostnader angis.

Månedssrapport Vedlegg 2

HMS, safety og security

Prosjektnummer:

Entreprise: [Kontraktsnummer og navn]

Entreprenør: [Navn]

Rapport nr: [#]

Periode: [Måned og år]

Periodestart: [Dato] Periode slutt: [Dato]

1 Skader

Personskade med fravær	Fraværsskader i perioden	Fraværsskader akkumulert	Fraværskadefrekvens (H1) akkumulert
Egne ansatte			
Ansatte hos UE			
Sum alle			

[Fraværsskadene i perioden beskrives kortfattet – hendelse, konsekvens og tiltak]

Personskade med og uten fravær	Personskader i perioden	Personskader akkumulert	Personskadefrekvens (H2) akkumulert
Egne ansatte			
Ansatte hos UE			
Sum alle			

[Skadene i perioden beskrives kortfattet – hendelse, konsekvens og tiltak]

2 Uønskede hendelser HMS, (inkluderer Airport safety og Airside security)

Registrering av uønskede hendelser RUH	RUH i perioden	RUH akkumulert	Nestenulykke frekvens (N)
Registrert av egne ansatte			
Registrert av ansatte hos UE			
Sum alle			

[Hendelsene i perioden beskrives kortfattet (kategoriseres basert på alvorlighetsgrad)]

3 Risikostyring HMS, (inkluderer Airport safety og Airside security)

Aktivitet	Antall i perioden	Antall akkumulert
Risikoanalyse HMS, Airport safety og Airside security		
Sikker jobb analyser		
Vernerunder		

[Aktivitetene i perioden beskrives kortfattet]

4 Personalforhold

Personell på byggeplassen	Personer i perioden	Timeverk i perioden	Timeverk akkumulert
Egne ansatte funksjonærer			
Egne ansatte produksjonsarbeidere			
Funksjonærer ansatt hos UE			
Produksjonsarbeidere ansatt hos UE			
Sum alle			

Månedssrapport Vedlegg 3

Ytre miljø

Prosjekt:

Entreprise: [Kontraktsnummer og navn]

Entreprenør: [Navn]

Rapport nr: [#]

Periode: [Måned og år] Periodestart: [Dato] Periode slutt: [Dato]

1 Risikostyring og hendelser ytre miljø

Aktivitet	Antall i perioden	Antall akkumulert
Risikoanalyse ytre miljø		
Miljøskader		
Registrering av uønsket hendelse (RUH) ytre miljø		
Vernerunder hvor ytre miljø er behandlet		

[Hendelser og aktiviteter i perioden beskrives kortfattet]

2 Avfallsbehandling

Kildesorterte fraksjoner	Mengde i perioden (tonn)	Mengde akkumulert (tonn)	Mengde totalt til deponi (tonn)	Mengde totalt til materialgjenv. (tonn)	Mengde totalt til energigjenv. (tonn)
Ubehandlet trevirke					
Behandlet trevirke					
CCA impregnert trevirke					
Metall					
Glass					
Plast					
Gipsplater					
Mineralullisolasjon					
Maling, lim, lakk og fugemasser					
EE-avfall					
Annet sortert avfall					
Annet farlig avfall					
Sum kildesorter avfall					
Restavfall					
Sum avfall					
Sum avfall pr. m² BRA					
Kildesorteringsgrad		Akkumulert			
Sum kildesortert avfall / sum avfall (% en desimal)					
Betong					
Asfalt					
Forurensede masser					
Rene masser					

[Farlig avfall og evt. andre fraksjoner enn overnevnte spesifiseres]

	Perioden	Akkumulert
Gjenvinningsgrad (%)		
Fordeling gjenvinningsgrad %		

Deponering		
Energigjenvinning		
Materialgjenvinning		
Ombruk		

[Annen nedstrømsløsning enn overnevnte spesifiseres]

3 Tilsyn og reparasjon av maskiner

Aktivitet	Antall i perioden	Antall akkumulert
Signert sjekklister for daglig ettersyn av maskiner		
Reparasjon av maskin i verksted		
Reparasjon av maskin på stedet		

[Beskrivelse av reparasjon på stedet og hvorfor den ikke kunne utføres i verksted]

4 Støy og støybegrensning

Aktivitet	Perioden
Antall målepunkter	
Maksimalt lydtrykksnivå i perioden	
Maksimalt peak-nivå i perioden	
Støydempende tiltak i perioden	

[Hendelser knyttet til målinger over tillatt verdi beskrives. Støydempende tiltak beskrives]

5 Klimagassutslipp og energiforbruk

Aktivitet	Perioden	Akkumulert
Forbrukt drivstoff [liter]		
Forbrukt biodrivstoff [liter]		
Forbrukt elektrisk energi		
Beregnet CO ₂ -utslipp knyttet til drivstoff- og energiforbruk [gram]		

[Gjennomførte tiltak for reduksjon av klimagassutslipp og energiforbruk beskrives]

6 Materialvalg

Aktivitet	Perioden	Akkumulert
Produkter og kjemikalier med innhold av uønskede stoffer		

[Oversikt over produkter/kjemikalier med uønskede stoffer og beskrivelse av årsak til bruk av produkter med innhold av uønskede stoffer]

SPESIFIKASJON

Gyldig fra: 27.09.2023

Versjon: 1.1

Arkivnr: SP00453

Gyldig for: Svalbard lufthavn, Longyearbyen, Avinor AS

AVINOR AS**Bilag D2****Kvalitetssikring**

Innholdsfortegnelse

1	GENERELT	3
2	KRAV TIL KVALITETSSTYRINGSSYSTEM	3
3	IMPLEMENTERING	3
4	KONTROLLPLANER	4
5	RISIKOSTYRING.....	5
6	HÅNDTERING AV AVVIK OG HENDELSER	5
7	RAPPORTERING	5

1 GENERELT

Dette dokumentet setter krav til entreprenørens styrings- og kvalitetssystem, herunder hvordan han planlegger, følger opp og dokumenterer at rett kvalitet blir innarbeidet i arbeidsprosesser og leveranser.

Ved oppstart av kontraktsarbeidet, skal entreprenøren gjennomgå kontraktsdokumentene systematisk og identifisere de spesifikke krav, slik at kontraktskravene blir innarbeidet i det prosjektilpassede kvalitetssystemet for praktisk bruk.

Arbeidene skal utføres mens lufthavnen er i full drift og uten at det er fare for ulykker eller driftsforstyrrelser. Etter overtakelse og idriftsetting blir anleggene utsatt for stor døgnkontinuerlig trafikk og slitasje. Forventninger fra passasjerer, flyselskap, brukere og eiere om pålitelig og effektiv drift skal ligge til grunn for alle utførelser.

Dette er målsettinger som setter strenge krav til en godt styrt gjennomføring, både hva gjelder kvalitet i arbeidsprosesser og i leveranser.

Entreprenøren er ansvarlig for det kontraktstilpassede kvalitetssystemet, måten dette blir anvendt på og resultatene.

2 KRAV TIL KVALITETSSTYRINGSSYSTEM

Styring av kvalitet er et linjeansvar som pålegger ledelsen i alle ledd å arbeide for ansvarsbevissthet og riktige holdninger til egenkontroll og kvalitetsoppnåelse. Å utøve tilstrekkelig egenkontroll som en integrert del av de enkelte arbeidsoppgaver skal stå sentralt i beskrivelser av arbeidsprosessene, og være tydelig kommunisert i hele organisasjonen. Entreprenøren skal ha et dokumentert og implementert styringssystem for kvalitet som blir holdt oppdatert så det forblir dekkende for kontraktsarbeidene. Systemet skal tilfredsstillere kravene i NS-EN ISO 9001 eller tilsvarende.

Kvalitetssystemene til underleverandører, leverandører og evt. rådgivere skal følge de samme kravene som er satt i denne kontrakt.

Byggherren har rett til å kreve innsyn, tillegg og/eller endringer i entreprenørens kvalitetssystem for å sikre at kravene spesifisert i denne kontrakt blir tilfredsstilt. Suppleringer og revisjoner oversendes byggherren fortløpende på samme måte, og senest 10 dager før de nye delene tas i bruk.

3 IMPLEMENTERING

Alle i entreprenørens prosjektorganisasjon skal ha tilgang til og være godt informert om de deler av kvalitetssystemet og bruken av dette som angår eget ansvarsområde.

Gjennomgang av kvalitetssystemet og hvordan dette skal anvendes i organisasjonen og av den enkelte, skal drøftes på ulike nivåer i prosjektorganisasjonen.

Deltagelse på slik gjennomgang av kvalitetssystemet (inkludert SHA og ytre miljøforhold) skal dokumenteres. Tilsvarende gjennomgang skal gjøres når nye prosjektdeltagere starter opp. Gjennomgangen må også omfatte prosedyrer for varsling og beredskap. Entreprenøren er ansvarlig for at alle underleverandører tilpasser sitt KS-system til prosjektet.

Det er spesielt viktig at ingen kritisk aktivitet blir igangsatt før den er dekket av hensiktsmessige skriftlige prosedyrer, planer eller annen relevant beskrivelse, og at dette er avtalt og kommunisert med alle involverte parter.

4 KONTROLLPLANER

Entreprenøren skal utarbeide kontrollplan for hele leveransen, som del av sitt styringssystem.

Første versjon av kontrollplanen skal oversendes byggherren for godkjenning innen frist angitt i Bilag E.

Hensikten med kontrollplanene er å styre aktiviteter som ansees å være så viktige at utførelsen skal kontrolleres og dokumenteres. Kontrollene skal omfatte alle kontraktsarbeidene; både egne og underentreprenørers.

Strukturen på kontrollarbeidene skal lages på 2 nivåer:

1. På nivå 1 følger de Overordnede kontrollplanene (månedsbasert) detaljert på de enkelte kontrollaktivitetene iht. fremdriftsplan.
2. Nivå 2 utgjør sjekklister med detaljerte kontrollpunkter og eventuelle vedlegg.

Når kontraktsarbeidene er ferdigstilt skal sjekklister under hver overordnet kontrollplan signeres ut (uten avvik/med godkjente avvik) og overordnet kontrollplaner signeres ferdig ut (uten avvik/med godkjente avvik).

For kontrollplanene vektlegges det spesielt at kontrollene skal tilpasses arbeidets omfang og kompleksitet, risiko for og konsekvenser ved feil.

Kontrollplanene skal inneholde følgende informasjon:

1. Beskrivelse av aktiviteter/leveranser/arbeidsprosesser som skal kontrolleres med dokumentasjon av kontrollen
2. Kravreferanse; hvor står relevante krav f.eks. kontrakt, standard, forskrift, ev. andre krav (f.eks. toleranse-/ utførelsesklasse) som skal legges til grunn for aktiviteten.
3. Planlagt kontrollmetode; referanse til prosedyrer, sjekklister eller retningslinjer som vil bli fulgt ved gjennomføring av kontrollen.
4. Resultatdokumentasjon etter kontroll; f.eks. utfylt sjekklister eller rapport som kan legges til grunn for å fastslå at kontrollaktiviteten er gjennomført og tilfredsstillende i samsvar med krav og prosedyrer. Her understrekes at forhold som kan måles skal tallfestes.
5. Når i arbeidsprosessen og i hvilket omfang eller hyppighet kontrollene planlegges utført.
6. Hvem som er ansvarlig for kontrollaktiviteten på ulike kontrollnivåer: Kontrollert og Godkjent.
7. Status/kommentar benyttes for fortløpende rapportering på utførte kontrollaktiviteter, inklusive slutføring. Årsak til eventuelle forsinkelser skal fremgå.

Kontrollplanene på ulike nivåer skal inkludere underleverandører, leverandører og evt. rådgiveres kontrollaktiviteter.

De overordnede kontrollplanene skal struktureres slik at de viser planlagte og utførte kontroller pr. fag ferdigstilt i fysiske områder av bygget og for spesielle rom og funksjoner. Planleggingen av slike kontroller skal vises i kontrollplanen på samme tid som relaterte fremdriftsplaner fremlegges.

5 RISIKOSTYRING

Entreprenøren skal ha et system for oppfølging av tiltak fra risikovurderinger knyttet til kvalitet.

Entreprenøren skal i sitt kvalitetsstyringssystem også beskrive hvordan det arbeides med risikostyring, herunder kontraktsrisiko entreprenøren ser i egen så vel som i underleverandørens kontrakt. Se også krav til risikoreduserende tiltak i Bilag D3 - byggherrens SHA plan.

6 HÅNDTERING AV AVVIK OG HENDELSER

Følgende fremgangsmåte gjelder ved avvik og hendelser som påvirker utførelsen av kontraktsarbeidet eller den daglige driften på lufthavnen:

- 1) Når et avvik blir identifisert skal entreprenøren straks iverksette korrigerende og forebyggende tiltak og varsle byggherren
- 2) Avvik skal registreres og følges opp etter type avvik:

- Produksjonsrelaterte avvik av teknisk art
- Tilsynsrelaterte avvik

Oppfølgingen skal skje f.eks. gjennom kontroll av arbeidsprosesser, kvalitetsrevisjoner, granskninger mm.

Avvik som kan påvirke lufthavnens daglige drift, herunder HMS- eller miljørelaterte hendelser, skal entreprenøren snarest og senest innen 24 timer varsle til byggherren. Entreprenørens varsel skal være iht. til prosjektadministrative rutiner.

Avviksbehandling er et linjeansvar. Hver enkelt person i prosjektet skal bidra til korrekt avviksbehandling. Ledere har et overordnet ansvar for sine områder. Kvalitetsleder skal føre tilsyn med at avviksbehandlingen skjer som forutsatt.

Hvis det oppstår mange eller spesielt betydningsfulle hendelser skal disse rapporteres oppover i organisasjonen. Ved tvil skal prosjektleder involveres direkte. Avvikene skal registreres iht. prosjektets rutiner.

7 RAPPORTERING

Entreprenøren skal rapportere status for sine kvalitetsaktiviteter i månedsrapporten, se bilag D1.

Månedsrapporten skal inkludere planlagt og utført/lukket kontrollaktivitet, samt eventuell avviksbehandling. Rapporteringen gjelder både egen aktivitet og underleverandørens aktivitet.

Ved overtakelsesforretning skal entreprenøren legge fram samlet liste over alle avvik gjennom prosjektets levetid som viser hvordan disse er lukket – eventuelt hva som gjenstår å lukke.

AVINOR AS**Bilag D3-1****Byggherrens SHA-plan**

LEGG INN PROSJEKTETS SHA-PLAN

AVINOR AS

Bilag D3-2

Krav til HMS og brannsikkerhet

Innholdsfortegnelse

1	Generelt	4
2	Opplæring	4
3	Systematisk HMS arbeid	4
3.1	Generelt	4
3.2	HMS-plan	4
3.3	Risikovurderinger og risikostyring	4
3.3.1	Generelt	4
3.3.2	Sikker jobbanalyse (SJA)	5
3.3.3	Før-jobb samtaler (Toolbox)	5
3.3.4	Sikkerhetsinformasjon på byggeplass	5
3.4	Krav til verneutstyr	5
3.5	Bruk av maskiner og utstyr	5
3.5.1	Generelt	5
3.5.2	Innendørs arbeidsutstyr	5
3.6	Arbeid i høyden	6
3.7	Inspeksjoner og vernerunder	6
3.7.1	Vernerunder skal også omfatte miljøtemaer/-aspekter, Rapportering av uønskede hendelser, RUH	6
3.7.2	Granskning av uønskede hendelser	6
4	Forebyggende tiltak	7
4.1	Sikring av anleggsområde	7
4.2	Sikkert og oversiktlig anleggsområde	7
4.3	Hensyn til andre virksomheter	7
4.4	Bruk av alkohol eller andre rusmidler	7
4.5	Sikker atkomst og sikre ferdselsveier	7
4.6	Vedlikehold og kontroll av anlegg og utstyr	7
4.7	Avmerking og tilrettelegging av områder for lagring og oppbevaring av farlige materialer eller stoffer	8
4.8	Lagring, håndtering og fjerning av avfall og farlige materialer	8
5	Varsling og beredskap	8
6	Hovedbedrift	8
7	HMSREG	9
8	Brudd på HMS-bestemmelsene - bortvisning	9
9	Brannsikkerhet i byggeperioden	9
9.1	Generelt	9
9.2	Brannverntiltak	9
9.2.1	Brannseksjonerende og branncellebegrensende konstruksjoner	9
9.2.2	Rømningsveier	9
9.2.3	Brannalarmanlegg	10
9.2.4	Ledesystem	10

9.2.5	Sprinkleranlegg	10
9.2.6	Røykventilasjon.....	10
9.2.7	Slokkeutstyr	10
9.2.8	Tilgjengelighet for rednings- og slökkemannskaper	10
9.2.9	Varme arbeider	10
9.2.10	Brannfarlig vare, gass	10

1 GENERELT

Formålet med dette kravsdokumentet er å sikre at HMS-krav og krav til brannsikkerhet blir ivaretatt i bygg-/anleggs-prosjekter ved Avinors lufthavner.

Entreprenøren har ved brudd på gjeldende krav og bestemmelser vedrørende HMS og brannsikkerhet, ansvaret for å iverksette nødvendige tiltak uten ekstra godtgjørelse.

2 OPPLÆRING

Entreprenør skal delta i Avinors opplæring ved arbeid på flyplass.

Entreprenør skal gjennomføre oppstartsmøte / introduksjonskurs for personell i prosjektet, inkl. innleide og enkeltmannsforetak. Her skal prosjektets mål, -krav og -risikomomenter gjennomgås. Entreprenør skal gjennomføre SfS BAs kurs «Prosjekt Fareblind» og «Farlige mønstre» før oppstart av kontraktsarbeider. Entreprenørens HMS-leder/ sikkerhetsledelse i prosjektet, skal ha dokumentert opplæring.

3 SYSTEMATISK HMS ARBEID

3.1 Generelt

Avinor har en nullvisjon for skader og ulykker. Entreprenøren skal drive et systematisk, risikobasert HMS-arbeid.

Før oppstart av kontraktsarbeidene, skal entreprenøren foreta en gjennomgang av kontraktens aktiviteter for å identifisere aktiviteter som er kritiske for ivaretagelse av HMS. Læring og erfaring etter hendelser skal brukes som en del av den kontinuerlige forbedringsprosessen. HMS og sikkerhetsarbeid skal være første agendapunkt på alle byggemøter.

Månedsrapportering iht. Bilag D1 Administrative rutiner.

3.2 HMS-plan

Entreprenør inklusive underleverandører skal ha en dokumentert oppdragsspesifikk internkontroll. iht. kravene i Internkontrollforskriften, jf. Bilag B2 Spesielle kontraktsbestemmelser. HMS-planen skal utarbeides innen frist angitt i Bilag E. Byggherre kan utsette oppstart av arbeidet inntil HMS-planen er akseptert. Byggherre skal holdes skadesløs for en eventuell forsinket oppstart.

3.3 Risikovurderinger og risikostyring

3.3.1 Generelt

Risikovurderinger skal gjennomføres og dokumenteres for risikofylte arbeider. Planlagte risikovurderinger skal ses i sammenheng med spesifikke tiltak som er oppgitt i byggherrens SHA-plan, samt gjeldende arbeidsprosedyrer og entreprenørens internkontrollsystem. Entreprenør skal fortløpende og snarest informere byggherren om avdekkede risikoforhold som ikke er beskrevet i byggherrens SHA-plan.

Byggherren skal informeres om entreprenørens planlagte arbeid med risikovurderinger. Byggherren har rett til deltagelse på møter omhandlende risiko og aktuelle risikovurderinger skal oversendes.

Identifisert risiko og tiltak skal implementeres i entreprenørens HMS-plan, som blant annet skal inneholde en vurdering av risiko med tilhørende tiltak knyttet til:

- Bygg- og anleggsaktiviteter
- Safety og security
- Brannsikkerhet
- HMS

Entreprenør skal systematisk gjennomføre og oppdatere risikovurderinger og forebyggende tiltak.

Primært skal det velges risikoreduserende tiltak som reduserer sannsynlighet fremfor konsekvens.

3.3.2 Sikker jobbanalyse (SJA)

Byggherren skal informeres om SJA i forkant og har rett til å delta i gjennomføringen av SJA. SJA skal gjøres tilgjengelig for byggherren. Entreprenøren skal sikre at SJA lages av de som skal utføre det aktuelle arbeidet og at SJA blir oversatt til relevante språk.

3.3.3 Før-jobb samtaler (Toolbox)

Arbeidsleder skal holde før-jobb-samtale med hvert arbeidsskift rett før arbeidet skal starte opp og forsikre seg om at alt involvert personell forstår hva de skal gjøre, kommunisere risikoen forbundet med det de skal gjøre og verifisere at alle kontrolltiltak er på plass og vedlikeholdt, og at varslingsrutiner er kjent.

3.3.4 Sikkerhetsinformasjon på byggeplass

Entreprenøren skal sørge for at relevant sikkerhetsinformasjon er gjort tilgjengelig på byggeplassen.

3.4 Krav til verneutstyr

Entreprenøren skal sørge for at personlig verneutstyr som brukes på arbeidsplassen, gir fullt forsvarlig vern. Entreprenøren skal vurdere om arbeidet kan medføre fare for ansattes liv og helse. Alle som ferdes på en byggeplass er selv ansvarlige for å gjøre seg kjent med kravene om bruk av verneutstyr.

I tillegg gjelder følgende spesifikke krav på flyside:

- Det kreves bruk av vernebriller på flyside ved fare for blast (kraftig vind fra flymotor).
- Det kreves synlighetsoverdel for ferdsel på flyside

3.5 Bruk av maskiner og utstyr

3.5.1 Generelt

Det skal kun benyttes maskiner og utstyr som tilfredsstiller forskriftskrav, og har godkjent CE-merking med nødvendige sertifikater/kontrollmerker.

Entreprenøren skal utarbeide en oversikt over sertifikater og godkjenninger for det tekniske utstyret og sørge for å holde disse oppdatert. Utstyret skal kontrolleres før det tas i bruk (sjekkliste for egenkontroll).

3.5.2 Innendørs arbeidsutstyr

Det skal vises aktsomhet når utstyr som lifter, truck, sniler og jekketraller benyttes innendørs. Utstyret skal aldri forlates slik at uvedkommende kan benytte dette. Utstyret skal parkeres på henviste plasser. Det stilles krav om gelebatteri i alle former for arbeidsutstyr som skal benyttes innendørs, og ladning innendørs skal kun skje dersom utstyret har gelebatteri.

3.6 Arbeid i høyden

Arbeid i høyden, på stillas, på tak eller andre konstruksjoner skal planlegges og utføres på en sikker måte. Ved arbeider i høyden med en arbeidsplattform over 2 meter skal det benyttes faste eller rullerende stillas, personløfter/lift eller annet utstyr godkjent for personløft. Det skal særskilt legges vekt på følgende punkter:

- Det er kun tillatt med stiger og bukker som tilfredsstiller sikkerhetskrav og som er merket med 'Bra Arbeidsmiljøvalg'
- Gardintrapper utover EBAs Bra arbeidsmiljøvalg er ikke tillatt.

Dersom krav ikke kan innfris, skal det søkes avvik hos Byggherren.

3.7 Inspeksjoner og vernerunder

Entreprenørens prosjekt-/anleggsledelse skal, sammen med egne verneombud / HMS-personell, gjennomføre vernerunder minimum annenhver uke for egne og evt. underentreprenørers / underleverandørers arbeid.

Byggherren skal varsles om tidspunkt og har rett til å delta på vernerundene. Rapport fra vernerundene skal oversendes byggherren.

3.7.1 Vernerunder skal også omfatte miljøtemaer/-aspekter, Rapportering av uønskede hendelser, RUH

Entreprenøren skal sørge for at alle uønskede hendelser blir rapportert og behandlet internt. Byggherren har rett til innsyn i all rapportering av uønskede hendelser.

Alvorlige hendelser skal varsles byggherre umiddelbart i tråd med varslingsplan. Byggherren har rett til å kreve utvidet rapport og redegjørelse for hvilke tiltak som iverksettes for å hindre gjentakelse av forholdet.

Entreprenøren skal straks varsle byggherren dersom Arbeidstilsynet eller andre tilsynsmyndigheter har foretatt kontroll eller gitt pålegg om å stoppe arbeidet, utbedre systemfeil eller lignende som kan ha betydning for gjennomføring av bygg- eller anleggsarbeidet.

3.7.2 Granskning av uønskede hendelser

Der entreprenøren utfører en granskning/ undersøkelse av en uønsket hendelse (inkludert dødsulykke), skal byggherren ha oversendt sluttført granskningsrapport (navnesensurert versjon ved personsensitiv informasjon). Entreprenøren skal oversende rapporten senest én uke etter at denne er ferdigstilt.

Ved hendelser med alvorlig konsekvens (dødsrisiko eller varige men) eller hendelser som kunne medført alvorlig konsekvens, kan byggherren kreve å delta i entreprenørens granskning.

Byggherren kan vederlagsfritt kreve at entreprenøren bidrar i byggherrens gransknings- og undersøkelsesarbeid.

4 FOREBYGGENDE TILTAK

4.1 Sikring av anleggsområde

Ved arbeider i nærhet til der publikum/passasjerer ferdes, skal entreprenøren påse at arbeidsområdet er sikret i hele anleggsperioden, herunder sikre at ingen uvedkommende har adgang til bygg-/anleggsplassen. Entreprenøren skal iverksette nødvendige tiltak for å forhindre at forbi passerende og naboer blir utsatt for sprut, fall av gjenstander og påkjørsler. Arbeidsstedet skal fremstå som ryddig og ordentlig. Publikum/passasjerer skal informeres om hva som foregår på arbeidsstedet. Informasjonen skal plasseres godt synlig for publikum. Det skal ikke være mulig for publikum/passasjerer å tilegne seg farlige gjenstander eller verktøy fra arbeidssteder innenfor CP (Critical Parts) området.

4.2 Sikkert og oversiktlig anleggsområde

Anleggsområdet skal være oversiktlig og sikkert, slik at entreprenørens arbeidstakere til enhver tid har en fullt forsvarlig og trygg arbeidsplass. Entreprenøren må ha særlig fokus på fare for blast (vind fra jetmotor) og FOD (skade som følge av uønskede objekter på eller i nærheten av rullebanen) ved utendørs arbeid.

Enhver entreprenør skal rydde fortløpende etter egne arbeider, men entreprenøren er solidarisk ansvarlig sammen med øvrige entreprenører dersom plikten ikke overholdes.

4.3 Hensyn til andre virksomheter

Entreprenør skal ta hensyn til andre virksomheter (grensesnitt) på eller i nærheten av bygg-/anleggsplassen. For å unngå uforutsette operative konsekvenser skal entreprenøren delta i risikovurderinger med lufthavnen og byggherreorganisasjonen.

4.4 Bruk av alkohol eller andre rusmidler

Personell som er påvirket av alkohol eller andre rusmidler har ikke anledning til å oppholde seg på byggherrens anleggsområde.

4.5 Sikker atkomst og sikre ferdselsveier

Hensetting av kjøretøy, maskiner og utstyr skal ikke være til hinder for annen trafikk og anleggsdrift. Veier skal holdes åpne, ryddet og fri for materiell og avfall. Entreprenør skal følge flyplassens regler for ferdsel.

4.6 Vedlikehold og kontroll av anlegg og utstyr

Entreprenøren skal ha rutiner for vedlikehold og kontroll, herunder kontroll før igangsettelse, av alle maskiner og utstyr som skal benyttes på anleggsområdet. Arbeidsutstyret skal være godkjent for bruk i Norge.

Alt av anleggsmaskiner og tilhørende utstyr som kan kobles på, eller trekkes av maskinene (tilhenger, aggeragater etc.) og som skal brukes på anleggsområdet skal være registrert i Maskinregisteret. Maskinene med utstyr skal være registrert ved ankomst bygg- og anleggsplassen.

Byggherren skal gis innsyn i registeret for å kunne utøve sanntidskontroll og få oversikt over entreprenørens og underentreprenørens registrerte maskiner og utstyr.

4.7 Avmerking og tilrettelegging av områder for lagring og oppbevaring av farlige materialer eller stoffer

Entreprenøren skal sørge for avmerking og tilrettelegging av områder for lagring og oppbevaring av materialer. Beholdere og emballasje for farlige kjemikalier skal være tydelig merket med faresymbol (farepiktogram), i tillegg til fare- og sikkerhetsinformasjon på norsk. Entreprenør skal sørge for at all personell får nødvendig opplæring på et språk mottaker forstår.

Stoffkartotek for kjemikalier skal være tilgjengelig elektronisk, både på lagringssted og brukerstedet. Stoffkartoteket skal muliggjøre automatisk kontroll av eventuelt innhold av helse- og miljøskadelige stoffer i produkter. Byggherre skal ha tilgang til det elektroniske stoffkartoteks systemet.

4.8 Lagring, håndtering og fjerning av avfall og farlige materialer

Entreprenør skal sikre at alle lagringssteder i sitt område er forsvarlig sikret, inngjerdet og skiltet med faremerking.

Entreprenør skal sikre at det alltid medfølger sikkerhetsdatablad/skjema for deklarerings av farlig avfall ved forsendelse av kjemikalier fra anleggsområdet. Fjerning av kjemikalier/eksplosiver skal være sporbart og dokumenteres.

5 VARSLING OG BEREDSKAP

Hvis en ulykke inntreffer, skal entreprenør tilkalle hjelp i tråd med gjeldende varslingsrutiner for lufthavnen, sikre skadestedet, ta seg av den skadede og møte brann- og redningstjenesten på avtalt møtested for losing videre til skadested.

All førstelinjevarsling ved uhell og hendelser skal gjøres til nødetater og Driftssentral/vaktttelefon.

Entreprenøren skal utarbeide egen beredskapsplan innen frist angitt i Bilag E.

Beredskapsplanen skal angi entreprenørens førstelinjeaksjon for å begrense, varsle (herunder varsle byggherren) og håndtere uhell og ulykke. Relevante deler av lufthavnens beredskapsplan skal hensyntas og innarbeides. Planen skal omfatte hendelser med personskader, miljøhendelser og store materielle skader. Beredskapsplanen skal også ha rutiner for varsling dersom forurensning påtreffes ved gravearbeider.

Beredskapsplanen skal til enhver tid være tilgjengelig på byggeplassen. Entreprenøren skal sørge for at planen blir gjennomgått og godt kjent for personell som arbeider på byggeplassen.

6 HOVEDBEDRIFT

Dersom entreprenøren er hovedbedrift, skal entreprenør utover pålagte krav i arbeidsmiljøloven med tilhørende forskrifter, etablere et system for adgangskontroll for registrering inn/ut av bygg-/anleggsområder. Systemet skal være kompatibelt med HMSREG.

Entreprenøren skal etablere og ajourføre en plan, eksempelvis en fremdriftsplan, for hovedbedriftens aktiviteter, der omfang og frekvens for aktiviteter framgår. Hovedbedriftens aktiviteter skal understøtte byggherrens nullvisjon for skader og ulykker. Hovedbedriftens plan skal til enhver tid være tilgjengelig for byggherre.

7 HMSREG

Entreprenøren skal bruke HMSREG som elektronisk verktøy for Mannskapsregistrering og seriositetsarbeid. Entreprenøren er blant annet ansvarlig for forhåndsregistrering av mannskap, oppfølging av egne avvik, og for å sørge for at elektroniske oversiktslister blir ført i HMSREG. Entreprenøren skal sørge for at ansatte og underleverandører bruker verktøyet og registrerer HMS-kortet via gjeldende adgangskontroll. Entreprenøren og underentreprenører skal benytte Avinors plattform i HMSREG.

8 BRUDD PÅ HMS-BESTEMMELSENE - BORTVISNING

Byggherren kan bortvise personell som bryter HMS- og sikkerhetsregler. Dette inkluderer bruk eller påvirkning av rusmidler på anlegget.

Byggherren bestemmer bortvisningens varighet.

Bortvisningen skal ikke medføre økonomisk ansvar for byggherren.

9 BRANNSIKKERHET I BYGGEPERIODEN

9.1 Generelt

Ved alle byggearbeider for Avinor skal organisatoriske og tekniske sikrings- og kontrolltiltak fungere. I byggeperioden vil det være drift i bygningene, men deler av de tekniske installasjonene som brannalarm- og sprinkleranlegg kan være ute av drift. Det er derfor svært viktig at sikkerheten ivaretas gjennom kontroll og vurdering av risiko som eksisterer. I denne perioden er det viktig at en vurderer ekstraordinære tiltak som f.eks. døgnkontinuerlig vakthold for å hindre at uønskede hendelser oppstår.

Mål for brannsikkerheten i byggeperioder:

1. Byggearbeidene skal ikke føre til uakseptabel risiko for personer på byggeplassen.
2. Det skal gjøres tiltak for å hindre hendelser på byggeplassen som representerer risikoøkning for de bygg som benyttes i driften av flyplassen.
3. Endringer i eksisterende bygg skal gjennomføres med opprettholdelse av sikkerhetsnivået i bygget.
4. Rednings- og slokkemannskaper skal til enhver tid ha tilfredsstillende muligheter til å gjøre en effektiv innsats.

Entreprenøren skal føre tilsyn med egne ansatte, underentreprenører og leverandører for å sikre at rutiner/ instruksjoner følges. Dette omfatter:

- Kjennskap til området/bygningen (sikringsanlegg og rømningsveier)
- Plassering og bruk av slokkemidler og manuelle meldere i tilknytning til arbeidsstedet
- Opptreden i henhold til branninstruks som gjelder på bygget
- Identifisering av brannalarmsignal
- Kjennskap til byggets møteplass
- Kjennskap til rutiner for; varme arbeider, ut- og innkobling av sprinkler og brannalarm, krav til ryddighet i rømningsvei
- Rapportering av avvik

9.2 Brannverntiltak

9.2.1 Brannseksjonerende og branncellebegrensende konstruksjoner

Hulltaking i eksisterende brannskiller skal midlertidig branntettes før arbeidsstedet forlates.

9.2.2 Rømningsveier

Rømningsveier skal være operative i byggeperioden med mindre noe annet er særskilt avtalt.

Ved behov for stengning av, eller hindringer i, rømningsveier skal byggherren kontaktes.

9.2.3 Brannalarmanlegg

Ved arbeider som kan påvirke brannalarmanlegget (røyk, varme arbeider eller lignende) skal entreprenøren gi melding til lufthavnens driftssentral/ Byggherren før arbeidene kan iverksettes. Det skal brukes egne brannlogger ved arbeid på lufthavn i drift.

Utløsning av brannalarmanlegget fører til direkte alarm og evakuering i terminalbygningen noe som har store praktiske og økonomiske konsekvenser for driften av lufthavnen. Det må derfor tas nødvendig hensyn ved varsling av brann på byggeplassen.

9.2.4 Ledesystem

Ledesystemet i eksisterende bygg skal til enhver tid være operativt, og gjenspeile de rømningsforholdene som er vurdert akseptable.

9.2.5 Sprinkleranlegg

Utkobling av sprinkleranlegg forutsetter en godkjent innmelding.

9.2.6 Røykventilasjon

I områder der røykventilasjon forringes under byggetiden skal alternative branntekniske tiltak etableres.

9.2.7 Slokkeutstyr

Det skal til enhver tid være tilgang på tilstrekkelig slokkeutstyr tilpasset aktuell risiko og bruk.

9.2.8 Tilgjengelighet for rednings- og slokkemannskaper

Byggeplassene og tilstøtende fasader skal være tilgjengelig for rednings- og slokkeinnsats.

9.2.9 Varme arbeider

Ved varme arbeider innendørs skal det være avsug for å hindre at lukt og røyk spres. Personen som utfører arbeidet skal være sertifisert for varme arbeider.

9.2.10 Brannfarlig vare, gass

Brannfarlig vare eller gass skal ikke lagres inne i bygg. I tilfeller der dette medbringes i forbindelse med arbeider, skal det fjernes fra området ved arbeidstidens slutt for lagring på avtalt sted. Entreprenøren er ansvarlig for å melde dette inn til sentrale myndigheter og utføre påkrevde risikoanalyser.

AVINOR AS

Bilag D4-1

Innmelding av arbeider

INNMELDING AV ARBEIDER

På lufthavn kreves innmelding og godkjenning av en rekke typer arbeider. Kravene til innmelding er stilt fordi de aktuelle arbeidene må koordineres med øvrig operativ drift på lufthavnen.

Entreprenøren skal planlegge sine arbeider slik at byggherren kan bistå med å gjøre de nødvendige innmeldinger. Ved innmeldingen må entreprenøren bidra med nødvendige opplysninger om de aktuelle arbeidene. Dette håndteres normalt i forbindelse med byggemøtene.

Det skal sendes innmelding av arbeider innenfor følgende kategorier:

1. **Gravemeldinger:** Dersom arbeidet medfører gravearbeider (gjelder også arbeider i gulv på grunn) skal arbeidet meldes inn **minimum 20 virkedager** før arbeidene ønskes gjennomført. Unntaksvis kan kortere innmeldingstid aksepteres når dette avklares i dialog med byggherren.
2. **Tekniske innmeldinger:** Det kreves innmelding for alle tekniske arbeider som:
 - Har direkte eller indirekte innvirkning på områder eller tekniske anlegg som er i operativ drift.
 - Kan påvirke brukere av områder eller tekniske anlegg.
 - Krever innsats/samspill av flere tekniske seksjoner i Avinor.
 - Vil støye (f. eks kjerneboring, betongsaging, riving og oppsetting av innredninger)

Innmeldingsfristen for tekniske arbeider er **minimum 5 virkedager** før arbeidene ønskes gjennomført.
3. **Securityinnmeldinger:** Dersom arbeidet har direkte eller indirekte innvirkning på elektroniske sikkerhetssystemer, vakthold eller CP-skipet, kreves i tillegg ASR/ Security innmelding. For denne type innmelding gjelder innmeldingsfrist **på 20 dager**.
4. **Kraninnmeldinger:** Dersom arbeidet medfører bruk av utvendige løfteanordninger skal det sendes inn kraninnmelding via byggherren. For denne type innmelding gjelder innmeldingsfrist **minimum 25 virkedager** før kran ønskes benyttet.
5. **Varme arbeider:** Dersom arbeidet medfører varme arbeider kreves innmelding via byggherren på eget skjema (skjema for innmelding av arbeider som har konsekvenser for brannsikkerheten) før arbeidene kan påbegynnes. Innmeldingsfrist for varme/støvende arbeider: Arbeider som skal utføres eksempelvis i uke 4, må meldes inn tirsdag før kl. 17.00 i uke 3.

AVINOR AS

Bilag D4-2

Krav til FDVU-dokumentasjon i prosjekter

Innholdsfortegnelse

1	Generelt	3
2	Gjennomføring og organisering.....	3
2.1	Dokumentasjonsansvarlig	3
2.2	Samordningsansvar	3
2.3	Dokumentplan (FDVU)	3
2.4	Merkeplan	3
2.5	Inventarnummer/områdekode	3
2.6	Georeferert nullpunkt.....	3
2.7	Fremdrift.....	4
3	Rettigheter og eierskap.....	4
3.1	Rettigheter	4
3.2	Språk	4
4	Krav til entreprenør	4
4.1	Prosjektering	4
4.2	Arbeidstegninger	5
4.3	Fysisk merking	5
4.4	Rivearbeider	5
4.5	«Teknisk anleggsregister» og FDVU-dokumentasjon	5
4.6	Innmåling for tekniske anlegg og forhold i grunnen	6
5	Aktuelle verktøy/systemer og begreper.....	6
6	Vedlegg til kontrakt - krav og spesifikasjoner.....	6

1 GENERELT

Byggherren har fokus på kvalitet i sluttdokumentasjon. Prosjekterende, entreprenører og leverandører skal innenfor sine leveranseområder fremlegge all nødvendig dokumentasjon for forvaltning, drift, vedlikehold og utvikling (FDVU) av Avinors bygg, infrastruktur og tekniske systemer.

Byggherrens krav baserer seg på intensjonene i Byggteknisk forskrift, NS3456 tilpasset byggherres behov i egne spesifikasjoner, og eventuelle kontraktspesifikke krav.

Kravene til struktur, systematikk og leveringsmetoder bygger på byggherres behov for sporbarhet og effektivitet i leveransen, og senere bruk av sluttdokumentasjonen.

Der det er aktuelt, vil entreprenøren få tilgang til nødvendige verktøy/systemer for innsamling/overføring av sluttdokumentasjon (se kapittel 5).

2 GJENNOMFØRING OG ORGANISERING

2.1 Dokumentasjonsansvarlig

Entreprenøren skal oppnevne en egen FDVU-dokumentasjonsansvarlig for kontrakten.

2.2 Samordningsansvar

Entreprenøren har ansvar for å videreføre byggherrens krav knyttet til FDVU dokumentasjon til eventuelle underentreprenører.

Prosjektering fra underentreprenører som fordrer endringer på entreprenørens tegninger og DAK/BIM-filer skal korrigeres av entreprenøren.

2.3 Dokumentplan (FDVU)

Det stilles krav om innlevering av komplett utfylt *Dokumentplan* fra entreprenøren. Dokumentplanen for den aktuelle leveransen defineres av de systemer/bygningsdeler som skal leveres, og krav til dokumentasjon gitt i dokumentet *FDVU-dokumentasjon med systemkoder*.

Dokumentplanen skal inneholde oversikt over all teknisk dokumentasjon med tilhørende plan- og leveringsdato for de enkelte leveranser.

2.4 Merkeplan

I de tilfellene der entreprenøren prosjekterer skal det også innleveres en merkeplan på lik linje med Dokumentplanen. Merkeplanen skal inneholde oversikt over FDV-idnr som inngår i prosjektet.

Dokument-/merkeplanen skal holdes løpende oppdatert, og første utgave av dokumentplanen skal leveres byggherren i henhold til frist angitt i Bilag E.

2.5 Inventarnummer/områdekode

I Avinor har hvert enkelt bygg og/eller anlegg/område en unik identifikator, et inventarnummer/områdekode. Det er viktig at dette er avklart før prosjektet starter slik at all dokumentasjon blir knyttet mot riktig identifikator.

2.6 Georeferert nullpunkt

Avinor har definerte nullpunkter for alle lufthavner. Prosjektene skal sørge for korrekt georeferering (prosjektnull/sted) av sine modeller i henhold til dokumentet *BIM Nullpunkt*.

2.7 Fremdrift

Utarbeidelse og planlagt leveranse av FDVU-dokumentasjon/sluttdokumentasjon skal innarbeides og synliggjøres som egne aktiviteter i entreprenørens fremdriftsplaner for prosjektet.

- Foreløpig FDVU-dokumentasjon med ferdigstillelsesgrad innleveres i god tid, og innenfor avtalt frist, før oppstart prøvedrift. Den foreløpige dokumentasjonen skal gi tilstrekkelig informasjon for drift og vedlikehold av anlegg som idriftsettes for prøvedrift.
- For kontrakter hvor driftsansvar overføres til byggherren før overtakelse av kontraktsarbeidet skal sammenstilt godkjent FDVU-dokumentasjon være overlevert før driftsansvar kan overføres.
- Endelig overlevering av godkjent FDVU-dokumentasjon/sluttdokumentasjon skal skje samtidig med endelig overlevering av kontraktsarbeidene.

Manglende dokumentasjon vil bli registrert og fulgt opp i byggherrens mangelsystem.

3 RETTIGHETER OG EIESKAP

3.1 Rettigheter

Dokumentasjon som utarbeides i forbindelse med prosjektet er byggherrens eiendom. Byggherren skal ha ubegrenset bruksrett til standarddokumentasjon dersom dette er del av sluttdokumentasjonen.

3.2 Språk

All dokumentasjon skal være på norsk eller et annet skandinavisk språk hvis ikke annet avtales spesielt. (For elektrisk utstyr godtas engelsk samsvarserklæring og teknisk dokumentasjon; jfr. FEU §§ 18 og 19). Sikkerhetsinformasjon skal være på norsk.

Unntak fra denne hovedregelen må godkjennes av Avinors representant.

Der dokumentasjonen er oversatt til norsk, skal dokumentasjonen på originalspråket også leveres.

4 KRAV TIL ENTREPRENØR

4.1 Prosjektering

I de tilfellene der entreprenøren prosjekterer eller etablerer BIM/DAK modeller skal dette utføres på Avinors BIM plattform.

BIM plattformen inneholder eksisterende modeller for BIM i Avinor.

BIM modeller og tilhørende data klassifiseres som «Konsern konfidensiell informasjon», og skal derfor som hovedregel ikke distribueres utenfor Avinors BIM plattform.

Unntak fra hovedregelen kan gis, men det skal søkes om med begrunnelse, og godkjennes av Avinor i forkant.

BIM plattformen gir mulighet til sikker ekstern tilgang via VDI (Virtual desktop interface).

Plattformen gir også mulighet for å etablere egne arbeidsstasjoner knyttet til plattformen, men disse må plasseres fysisk i Avinors serverrom. Det benyttes fjernoppkobling til disse arbeidsstasjonene.

Ved spesielle forhold kan det gis unntak fra å benytte BIM plattformen. Dette skal godkjennes av Avinor i hvert enkelt tilfelle.

Metode for søknad om tilgang til BIM plattformen gis via prosjektleder.

Avinors krav i *BIM-Manualen* skal følges, og blir kontrollert ved faseskifter.

Avhengig av prosjektets karakter, fagområde og status på eksisterende modellunderlag vil prosjekterende bli tildelt sitt eksklusive område på BIM plattformen så lenge prosjektering pågår.

Det eksklusive område kan være definert som:

- Egen katalog, med modellfiler. Benyttes når prosjektet ikke har vesentlige grensesnitt med eksisterende infrastruktur.
- Avgrensede områder (kan være geometrisk eller fagvis) i eksisterende modeller. Benyttes når prosjektet er ombygginger i eksisterende infrastruktur.

Modeller, og endringer som produseres i prosjektet skal gjennomgå en overtakelsesprosess når prosjektet er slutt.

Uavhengig av bruk av prosjekteringsplattform skal modellene leveres som IFC filer, og i tillegg, originalt filformat. IFC filene skal være eksportert fra den siste utgaven av sine respektive originalfiler.

Som-bygget-modell i originalformat skal leveres i en filversjon som ikke er eldre enn nest siste offisielle filversjon fra systemleverandøren. Modellfilens leveranseversjon skal også ha vært i bruk i minimum 6 måneder før leveransen gjennomføres. Det siste kravet har forrang i tilfelle konflikt med kravet om nest siste versjon.

Modeller skal bygges opp i henhold til byggherrens BIM-manual. BIM-manualen er også retningsgivende for tverrfaglig utveksling og samordning av modellfiler.

Tegninger og tilfeller av tradisjonell DAK skal bygges opp i henhold til byggherrens *DAK manual*.

Byggherren skal ha bruksrett til objekter, symbolbiblioteker, etc. som ikke er utarbeidet i prosjektet, men som benyttes i de leverte modellene. Bruksretten gjelder aktiviteter knyttet til FDVU og som underlag for større ombygginger i byggherrens eiendomsportefølje.

Modellfiler som ikke overholder ovennevnte krav, og krav i BIM og DAK manualene, anses som "ikke levert".

4.2 Arbeidstegninger

Det er utførendes ansvar å gjennomgå arbeidstegninger som er mottatt i forbindelse med bygging. Dersom tegningene ikke samsvarer med det som ble bygget skal de påføres «rødstrek» - og oversendes byggherre for oppdatering til «som bygget».

4.3 Fysisk merking

Systemer, bygningsdeler og tilhørende komponenter som registreres i Avinors «Teknisk anleggsregister» skal fysisk merkes i henhold til vedlagte spesifikasjoner.

4.4 Rivearbeider

Alle komponenter og systemer som rives/fjernes skal dokumenteres, i form av bekreftelse av revet komponent/system knyttet til hvert FDV-idnr. Dette gjelder også komponenter og systemer som blir revet som ikke er identifisert i opprinnelig riveplan. Utstyr som bare blir frakoblet skal markeres med egen status ulikt det som fjernes fysisk.

4.5 «Teknisk anleggsregister» og FDVU-dokumentasjon

FDVU-data og tilhørende dokumenter for objektene skal registreres direkte inn i Avinors sentrale «Teknisk anleggsregister». Hvilke dokumenter og data som skal lagres her fremgår av vedlagte dokument – *FDVU-dokumentasjon med systemkoder*.

4.6 Innmåling for tekniske anlegg og forhold i grunnen

Byggherren stiller krav til innlevering av data i forbindelse med installasjoner eller prøveresultater over (spesielle krav i forbindelse med lufthavnskart) og under grunnen. Dette gjelder for alle anlegg og prøver som gjøres på område (også utskiftings-, omleggingsarbeider og midlertidige installasjoner).

5 AKTUELLE VERKTØY/SYSTEMER OG BEGREPER

Listen under viser de verktøy/systemnavn som benyttes. Systemene kan erstattes eller systemnavn kan endres over tid.

Kode	Beskrivelse	Verktøy
Prosjektstyrings-verktøy	Planlegging/prosjektering og leveranse/mottak av FDVU	PIMS365/Omega365
Teknisk anleggsregister	Ivaretagelse av FDV-idnr. med tilhørende FDVU-dokumentasjon og er Avinors «master» anleggsregister	PIMS365/Omega365 -TEKINF
Kabeladministrasjon	Kabeladministrasjonssystem	Telemator
Avinors BIM-plattform	Lukket nettverk hvor Avinors DAK og BIM modeller ligger. Her foregår prosjektering og samhandling i prosjekter og på tvers av prosjekter.	T2-domenet med servere, Virtual desktop infrastructure (VDI) og applikasjoner. For full oversikt se <i>Veiledningen for Prosjektering virtual desktop infrastructure (VDI) – BIM-plattform</i>

6 VEDLEGG TIL KONTRAKT - KRAV OG SPESIFIKASJONER

Vedleggene som er markert med «Obligatorisk» er dokumenter som skal følge enhver entreprise. (Obs! Vedlegg 1 og 5, her er det ulike dokumenter som gjelder for OSL og øvrig Avinor). De som ikke er markert «Obligatorisk» skal følge med dersom det er aktuelt for entreprisen.

Vedlegg	Tittel	Gjelder for OSL	Gjelder øvrig Avinor	Obligatorisk
Vedlegg 1	SP00272 – FDVU-dokumentasjon med systemkoder		X	X
	SP00084 – FDVU-dokumentasjon med systemkoder	X		X
Vedlegg 2	SP00269 – BIM-manual	X	X	
Vedlegg 3	SP00270 – DAK-manual	X	X	
Vedlegg 4	SP00247 – Krav til innmåling	X	X	
Vedlegg 5	SP00331 – Identifikasjon- og merkesystem		X	X
	SP00052 – Identifikasjon- og merkesystem	X		X
Vedlegg 6	PR00495 - Pims365 Merkeregiester og FDVU-dokumentasjon	X	X	X
Vedlegg 7	SP00671 -Nummerering og koding av dokumentasjon – Bygge- og anleggsprosjekter	X	X	X
Vedlegg 8	VD00442 – Projektering virtual desktop infrastructure (VDI) – BIM-plattform	X	X	
Vedlegg 9	SP00319 – BIM Nullpunkt	X	X	X

AVINOR AS

Bilag D4-3

Krav til opplæring

Innholdsfortegnelse

1	Generelt	3
2	Ansvarsforhold.....	3
3	Gjennomføring	3
3.1	Opplæringsplaner.....	3
3.2	Levering av opplæringsplan	3
3.3	Personellkategorier og modulbasert opplæring	3
3.4	Registrering av dokumentert opplæring.....	4
3.5	Opplæringsmateriell	4
3.6	Tidsforbruk	4
3.7	Gjennomføring av opplæringen	4
4	Referanser	4

1 GENERELT

Dette dokumentet angir hvilke krav som stilles til entreprenørens opplæring av Avinors driftsorganisasjon.

2 ANSVARSFORHOLD

Opplæring skal gis til driftsorganisasjonen ved overlevering av et nytt anlegg eller ved ombygging/modifisering/utskifting av et anlegg.

Entreprenøren er ansvarlig for at driftsorganisasjonen får nødvendig opplæring til å kunne utføre drift og vedlikehold.

3 GJENNOMFØRING

3.1 Opplæringsplaner

For å sikre målrettet opplæring skal entreprenøren etablere en modulbasert opplæringsplan som er slik at hver enkelt modul er innrettet spesifikt mot aktuelle personellkategorier/brukergrupper.

Dette dokumentet inneholder en mal for hvordan opplæringsplanen skal se ut, samt sjekkliste for aktuelle innholdsmomenter.

3.2 Levering av opplæringsplan

Hvis ikke annet er avtalt skal entreprenøren levere opplæringsplan i god tid før idriftsettelse av hele eller deler av kontraktsarbeidet. Tidspunkt for idriftsettelse avtales nærmere når detaljert plan for idriftsettelse blir etablert.

Opplæringsplanen skal leveres på det format som fremgår i mal for opplæringsplan, se referanse nedenfor i pkt. 4.

3.3 Personellkategorier og modulbasert opplæring

De ulike personellkategorier/målgrupper for opplæring av sluttbrukere og driftsorganisasjonen er vist i tabellen under. Aktuelle målgrupper er både personell fra den tekniske driftsorganisasjonen som skal ivareta teknisk systemansvar og daglig teknisk drift, men også sluttbrukere som skal betjene generelle systemer som kortlesere, heiser, avfallssystemer, lysstyringstablåer med mer.

Målgruppe:	Funksjon:	Kompetanse:
<u>Personellkategori A:</u> Teknisk drift og vedlikehold	Teknisk personell som ivaretar daglig drift og vedlikehold	Ingeniør, teknikere, håndverkere, vektore
<u>Personellkategori B:</u> Sluttbrukere som skal betjene anlegg	Vanlig ansatt personell (ikke teknisk personell)	Ingen spesielle tekniske forkunnskaper

For å sikre en målrettet opplæring skal det etableres egne opplæringspakker (Moduler) for relevante personellkategorier innenfor alle systemer. Følgende veiledende retningslinjer anbefales for etablering av opplæringsmoduler pr. system og personellkategori:

- Modul 1 – Teknisk drift og vedlikehold: Målgruppe personellkategori A
- Modul 2 – Bruk og betjening av generelle systemer: Målgruppe personellkategori B

For mange tekniske systemer er det ikke relevant å lage egne opplæringsmoduler for sluttbrukere i personellkategori B. Dette gjelder for eksempel elektriske tavler, ventilasjonsaggregater, kompressorer mm som kun skal betjenes av teknisk fagpersonell i kategori A1 og A2, og aldri av sluttbruker.

3.4 Registrering av dokumentert opplæring

Entreprenøren skal holde oversikt over hvilke opplæringsmoduler han har etablert, hvem som har vært instruktør, hvem som har vært deltagere på kurset og når kurset er gjennomført.

Entreprenøren skal sende inn en protokoll med ovennevnte opplysninger for hvert gjennomførte kurs.

Registrering av dokumentert opplæring skal leveres på det format som fremgår i mal for registreringsskjema for dokumentert opplæring, se vedlegg.

3.5 Opplæringsmateriell

Entreprenøren skal for hver opplæringsmodul beskrive hvilket opplæringsmateriell han vil utarbeide, samt utstyr som tenkes brukt i opplæringen.

FDV-dokumentasjonen vil være et sentralt underlag for utarbeidelse av opplæringsmateriell.

3.6 Tidsforbruk

Entreprenøren skal for hver opplæringsmodul angi forventet tidsforbruk for å gjennomføre opplæringsmodulen.

3.7 Gjennomføring av opplæringen

For selve gjennomføringen av opplæringen gjelder følgende:

- Det må påregnes at opplæringen må utføres i flere omganger. Dette bla. pga. antall ansatte og skiftordninger i driftsorganisasjonen.
- Opplæringen skal utføres ved lufthavnen. Lufthavnen holder kursfasiliteter.
- Opplæringen og alt kursmateriell skal være på norsk hvis ikke annet er avtalt
- Byggherren vil levere en plan for når opplæringen skal gjennomføres.

4 REFERANSER

Dokumentnr.	Tittel
SS00778	Prosjektstyring – Opplæringsplan - Entreprenør
SS00784	Ledelse og kompetanse – Registrering av opplæring

AVINOR AS

Bilag E

Frister, dagmulkter og fremdriftsplanlegging

Innholdsfortegnelse

1	Frister	3
1.1	Igangsettelse	3
1.2	Tilkomsttidspunkter	3
1.3	Dokumentfrister	3
1.4	Frister for byggherrens leveranser	4
1.5	Frister for bestilling og ferdigstillelse av opsjoner	4
2	Milepæler og dagmulkter (NS 8405 pkt. 34.1 og 34.3)	4
3	Fremdriftsplanlegging	5
3.1	Generelt	5
3.2	Nivå fremdriftsplan	5
4	Vedlegg til bilag E	6

1 FRISTER

1.1 Igangsettelse

Arbeidene skal igangsettes så snart kontrakt er signert, med mindre annet er avtalt.

1.2 Tilkomsttidspunkter

Beskriv tilkomsttidspunkter der det er relevant.

1.3 Dokumentfrister

Tabellen oppsummerer planer og dokumenter entreprenørene skal levere:

Planer som skal leveres	Levingsfrist	Merknad
<u>Entreprenørenes</u> <u>Produksjonsplan (nivå 2)</u>	4 uker etter kontrakt	Skal gjelde for alle gjennomføringsfaser. Versjonen som leveres med tilbudet skal være en forenklet utgave som på et overordnet nivå viser hvordan Entreprenøren planlegger å oppnå kontraktens milepæler. Planen skal omfatte et komplett arbeidsomfang for entreprisen, koordinerte sideentrepriser, leverandørprosjektering, prefabrikasjon, montasje og bygging, testing og sluttdokumentasjon. Skal godkjennes og fryses som basis for rapportering. I minikonkurranser vil det fremgå separate krav.
<u>Detaljplaner framdrift (nivå 3)</u>	4 uker etter kontrakt	I henhold til avtalt plannivå
<u>Kostnadsbudsjett</u>	4 uker etter kontrakt	Skal godkjennes og fryses som grunnlag for kostnadsrapportering.
<u>Dokumentplan</u>	4 uker etter kontrakt	Første utgave av plan for hvilke dokumenter (inkl. rødstrektegninger) som skal leveres
<u>Kontrollplan</u>	4 uker etter kontrakt	Første utgave av kontrollplan for hele leveransen (inkl. egne og underentreprenørers).
<u>Kvalitetsplan</u>	4 uker etter kontrakt	For store prosjekter bør kvalitetsplan beskrives i Bilag D2 Kvalitetssikring. For mindre prosjekter har vi krav om innsyn i kvalitetsplan, og dette punkt kan slettes.
<u>Entreprenørens HMS-plan</u>	4 uker etter kontrakt	Utarbeides i samsvar med intern kontroll forskriften og relevante deler av byggherrens SHA-plan.

<u>Miljøoppfølgingsplan</u>	4 uker etter kontrakt	Plan for Entreprenørens ivaretagelse av miljøforhold.
<u>Beredskapsplan</u>	4 uker etter kontrakt	Plan for å begrense skader, personell, utstyr og miljø.
<u>Riggplan</u>	4 uker etter kontrakt	Riggplan skal vise rømningsveier, møteplasser, plassering av utstyr osv.
<u>Avfallsplan</u>	Ved igangsettings-søknad	Plan for avfallshåndtering.
<u>Månedsrappport</u>	Påfølgende torsdag kl. 15:00 etter periodeslutt	Månedsrapportering i henhold til bilag D

1.4 Frister for byggherrens leveranser

Følgende frister er avtalt for byggherrens leveranser:

Fremdrift og frister knyttet til byggherrens ytelser for eksempel, egenleveranser fra rammeavtaler/egne arbeider, tidsplan for offentlig saksbehandling, arbeidstegninger og materiell levert av oppdragsgiver.

Byggherres overordnede fremdriftsplan, prosjekteringsplan osv. kan legges ved som vedlegg i punkt nedenfor.

1.5 Frister for bestilling og ferdigstillelse av opsjoner

Følgende frister gjelder for bestilling og ferdigstillelse av opsjoner:

Her legges frister for bestilling og frister for ferdigstillelse av eventuelle opsjoner inn. Opsjoner prises i bilag F.

2 MILEPÆLER OG DAGMULKTER (NS 8405 PKT. 34.1 OG 34.3)

Tabellen oppsummerer hvilke milepæler og dagmulkter som gjelder for kontrakten.

MILEPÆL NUMMER	BESKRIVELSE MILEPÆL	SENESTE SLUTT	DAGMULKT
	Dokumenter entreprenør skal levere	I henhold til tabell dokumentfrister	1500,-
M1	Detalplaner fremdrift jfr. Pkt. 3.2	[dato]	
MX	Igangsetting arbeider på byggeplass	[dato]	Kr 1500,-
MX	Prosjektets milepæler Eks Milepæl- Tett bygg	[dato]	Kr 5000,-
MX	FDV-dokumentasjon overlevert	[dato]	Kr 1500,-
MX	Anlegget klargjort for prøvedrift	[dato]	Kr 5000,-
MX - Sluttfrist	Frist som gir grunnlag for overtakelse av hele kontraktsarbeidet, jf. B1 pkt. 32	[dato]	1% av kontraktssummen

3 FREMDRIFTSPPLANLEGGING

3.1 Generelt

Entreprenøren skal **innen frist angitt i dette bilag** samordne og oppdatere fremdriftsplanen med byggherren.

Planen skal som minimum inneholde:

1. Start- og sluttdato for alle aktiviteter.
2. Kontraktens milepæler som er definert ovenfor
3. Mobiliserings- og oppstarts aktiviteter
4. Entreprenørens produksjons- og montasjeaktiviteter i prosjektet.
5. Entreprenørens kritiske innkjøpsaktiviteter.
6. Eventuelt entreprenørens prosjekteringsaktiviteter.
7. Byggherrens leveranser (tegninger, utstyr etc.)
8. Kritiske grensesnitt mot andre entrepriser
9. Entreprenørens særskilte vurdering av HMS fokuserte aktiviteter
 - Arbeid som medfører særlige farer
 - Planlagte vernerunder
10. Revisjonsindeks og dato.
11. Tidspunkter for bestilling og frister for ferdigstillelse av eventuelle opsjoner

3.2 Nivå fremdriftsplan

Fremdriftsplaner skal etableres i flere nivåer, der aktiviteter på et underliggende nivå skal kunne aggregeres til aktiviteter på et overliggende nivå.

Planer på alle nivåer skal kunne vises som gantt-diagram med frontlinje og gjenværende varighet. Følgende hovednivåer gjelder:

Byggherren

- Hovedfremdriftsplan (nivå 1). Dette er byggherrens overordnede fremdriftsplan for hele prosjektet. Planen skal inkludere de viktigste aktiviteter i forhold til prioritering av rekkefølge, varigheter, avhengigheter, slakk og kritisk vei. I tillegg skal planen inkludere kontraktsmilepæler og grensesnittmilepæler. Hovedfremdriftsplanen skal fungere som rammeplan for entreprenørens utarbeidelse av produksjonsplan for egne arbeider.

Entreprenøren

- Produksjonsplan (nivå 2). Dette er entreprenørens detaljerte framdriftsplan. Produksjonsplanen skal gjenspeile de rammer som er gitt av prosjektets hovedframdriftsplan. Ved koordinering av sideentrepriser, skal planen inneholde plan for alle koordinerte sideentrepriser. Ved entreprenørprosjektering skal prosjektering inngå i planen.
- Detalplaner (nivå 3). Dette nivået er en ytterligere nedbryting av produksjonsplan for særskilte arbeidsoperasjoner for styringen av arbeidet.

Nivå på detalplaner er:

- Månedspaner
- 14-dagers planer
- Ukeplaner
- Rullerende planer

4 VEDLEGG TIL BILAG E

Legg ved relevante planer fra konkurransegrunnlag/tilbud, f.eks.:

- *Prosjekteringsplan (fra konkurransegrunnlag)*
- *Byggherres overordnede fremdriftsplan (fra konkurransegrunnlag)*
- *Entreprenørens fremdriftsplan (fra konkurranse)*
- *Entreprenørens bemanningsplan (fra konkurranse)*

AVINOR AS

Bilag E2

**Asfaltdekker - Sanksjoner ved avvik fra krav til kvalitet
og/eller utførelse**

Innholdsfortegnelse

1	Generelt.....	3
2	Prøvedekke	3
3	Kvalitetskrav	4
3.1	Bitumeninnhold	4
3.2	Hulrom	4
3.3	Stabilitet	5
3.4	Avvik fra krav til overflatejevnhet.....	5
3.5	Tekstur.....	6
3.6	Avvik fra prosjekterte høyder.....	6
3.7	Manglende heft til underlag	6

1 GENERELT

Hvis kontraktens krav til kvalitet og utførelse for legging av asfaltdekker ikke etterkommes, reduseres utbetalingene til entreprenøren i henhold til dette bilag. Arbeidet/dekket forkastes dersom avviket er høyere enn grenseverdiene angitt nedenfor under punkt 3.

Alle prøver legges til grunn når kvaliteten på dekket vurderes. Byggherren kan foreta rettet prøvetaking, og ved mistanke om dårlig utførelse vil disse bli spesielt fulgt opp. Byggherrens rettede prøvetaking blir også lagt til grunn for nedenfor-stående trekk.

I de tilfeller hvor avvik er av et slikt omfang at det utførte arbeid må forkastes, skal utlagt masse fjernes og erstattes med ny masse uten utgift for byggherren.

Dersom asfalt forkastes og arbeidene må utføres på nytt, skal det gjøres med litt bredere utleggerbredde, slik at gamle skjøter fjernes og omfang av ekstra skjøter ikke blir mer enn absolutt nødvendig.

Byggherren kan ikke kreve fradrag/forkasting for større omfang (m²/tonn) enn det som omfattes av parsellen 1).

Med parsell 1) skal det her forstås sammenhengende utleggerlengde/stripe når denne er lengre enn 500m. For kortere lengder gjelder at parsellen omfatter alle striper utført samme dag. Ved manglende dokumentasjon av dagsproduksjon så gjelder at parsellen skal omfatte hele kontraktarbeidet.

Ved flere avvik på samme parsell plasseres tilhørende «avviksareal» teoretisk av byggherren for hvert punkt, dog slik at prøvepunkt inkluderes, og areal som da må overlappe hverandre summeres kun en gang. Ved eventuelt overlappende areal skal prøve med størst avvik legges til grunn for trekkprosent/forkasting. Valg mellom m² eller tonn gjøres tilsvarende den avregningsmetode som gjelder for aktuell prispost.

Dersom kontroll og bruk av trekkreglene medfører at 2/3-del eller mer av asfaltert kontrakts areal (eller tonn) for enten rullebane, taksebane, oppstillingsplass eller skulder forkastes skal hele det aktuelle område (rullebane, taksebane, oppstillingsplass eller skulder) forkastes/reasfalteres. Dette skal gjøres uten utgift for byggherren.

2 PRØVEDEKKE

Dersom det i kontrakten er stilt krav om prøvedekke, skal entreprenøren dokumentere at kontraktens krav til kvalitet og utførelse er oppfylt for prøvedekket før legging av permanent dekke. Dersom prøvedekket ikke tilfredsstiller kontraktens krav, skal arbeidsreseptene eller utførelse korrigeres og nytt prøvedekke legges, inntil kravene er oppfylt.

Kostnader ved fornyet prøvedekke skal dekkes av entreprenøren.

3 KVALITETSKRAV

3.1 Bitumeninnhold

Etter at arbeidsreseptene for de enkelte massetyper er fastlagt, skal bitumeninnholdet for de produserte masser ligge innenfor toleransegrenser på +/- 0,3 % for snittet av flere prøver.

Bitumeninnholdet under toleransegrense for tilsiktet verdi i arbeidsresepten, fører til en reduksjon i prisen for den aktuelle parsell som angitt i følgende tabell:

% avvik under nedre, tillatte grense	Massenes tonnpris reduseres med korreksjonspris for bitumeninnhold, multiplisert med:
1/10 %	3
2/10 %	5
3/10 %	15
over 3/10 %	F O R K A S T E S

3.2 Hulrom

Dersom gjennomsnittlig hulromsprosent bestemt ved fire borkjerner (to sett parallelle prøver) tatt ved ett prøvepunkt ligger over de spesifiserte grensene - betales angjeldende parsell 1), med redusert pris i henhold til nedenstående tabell (alle prøver i samme punkt legges til grunn og gjennomsnittsverdi benyttes):

Antall % over kontrakts krav:	% av full betaling for parsell inntil 5000 m2 eller 500 tonn	
	Slitelag	Bindlag
0,5 – 1,0 %	90 %	95 %
1,1 – 2,0 %	80 %	80 %
2,1 – 3,0 %	Forkastes	75 %
Mer enn 3,0 %	F O R K A S T E S	

Hulrom under 1,0% aksepteres ikke, og skal forkastes.

På avisningsplattform gjelder krav til hulrom mellom 1,5 % og 3,0 % for både slitelag og bindlag. Her gjelder ikke trekkregler i tillegg, dvs. at ved avvik fra krav må asfalt fjernes og nytt dekke etableres.

Den gjennomsnittlige hulromsprosent avrundes til nærmeste 1/10 %.

I en avstand på 1,0m fra kummer, fundament og vegger, der det ikke er mulig å bruke utlegger/vals slik at håndlegging må foretas, tillates hulrom på +2,0 % og trekkereglene ovenfor gjelder ikke, dvs. at ved avvik fra krav må asfalt fjernes og nytt dekke etableres.

3.3 Stabilitet

For vurdering av krav til stabilitet for asfaltdekker på ferdselsområdet skal gjennomsnittet av 3 paralleller av marshallstampet asfaltmasse legges til grunn. Hvis gjennomsnittlig stabilitetsverdi for disse 3 prøvene ligger under de spesifiserte grensene, betales angjeldende parsell 1), med redusert pris i henhold til nedenstående tabell:

Antall KN under grenseverdi:	% av full betaling for parsell inntil 500 tonn eller 5000 m ²	
	Slitelag	Bindlag
0,5 - 1	90 %	95 %
1 - 2	80 %	80 %
2 - 3	Forkastes	50 %
over 3	F O R K A S T E S	

3.4 Avvik fra krav til overflatejevnhet

Avvik fra krav til overflatejevnhet for de ferdige dekker medfører at det foretas en reduksjon i utbetalingen for de utførte arbeider i henhold til nedenstående tabell:

Avvik ut over tillatt margin opp eller ned:	Prisreduksjon pr. m ² dekke:	
	Rullebaner, kjørebaner, og plattformer	Asfalterte skuldre:
1 - 2 mm	Kr 40,-	Kr 20,-
3 - 4 mm	Kr 80,-	Kr 40,-
5 - 6 mm	Forkastes	Kr 60,-
7 - 10 mm	Forkastes	Kr 80,-
over 10 mm	F O R K A S T E S	

Minstearealet for beregning av reduksjon i utbetaling som følge av avvik fra kravet overflatejevnhet skal for hvert enkelt avvik ut over den tillatte margin være:

- For rullebaner og kjørebaner 100 m²
- For asfalterte skuldre 50 m²

Arealer - som i følge av ovenstående forkastes - skal utbedres ved nedfresing og legging av nytt toppdekke, uten utgift for byggherren.

3.5 Tekstur

For vurdering av tekstur skal det under arbeidet med toppdekke benyttes Glas-patch eller tilsvarende til både løpende- og etterkontroll og til evt. justering av oppgjør. Hver utleggerstripe skal måles og dokumenteres for minimum hver 100 lm. Ved målinger utenfor krav, skal ytligere målinger utføres og gjøres til gjenstand for korreksjon i henhold til nedenstående tabell for det gjeldende areal/parsell 1). Ved kortere utleggerstriper skal avstand mellom målingene avpasses.

Felter på 5-10 lm som er vesentlig utenfor kravet vil uansett være gjenstand for utbedring/korreksjon.

Tekstur i mm pr 100 lm/utleggerbredde:	Prisreduksjon pr. areal/ parsellen:
> 1,1	Forkastes
0,9 – 1,1	Kr 10,-
0,6 – 0,9	Krav
0,5 - 0,599	Kr 5,-
<0,5	Forkastes

3.6 Avvik fra prosjekterte høyder

I tillegg til kravet om overflatejevnhets skal entreprenøren påse at angitte prosjekterte tykkelser følges, slik at overforbruk unngås.

I denne kontrakten betales ikke entreprenøren for eventuelt overforbruk.

Ved eventuelt underforbruk trekkes enhetspris proporsjonalt med redusert tykkelse.

3.7 Manglende heft til underlag

Ved påvist manglende vedheft skal det tas ut supplerende borkjerner for avgrensning av området. Områder med manglende heft skal utbedres. Området erstattes så med nytt dekke vederlagsfritt for byggherren.

AVINOR AS**Bilag F****Vederlaget**

Innholdsfortegnelse

1	Prissammenstilling	3
2	Regningsarbeider	3
2.1	Timepriser mannskap	3
2.2	Timepriser maskiner/utstyr.....	4
3	Påslag for materiell og ue	5
4	Påslag for sideentrepriser	5
4.1	Administrasjon og fremdriftskontroll av sideentrepriser (når det er aktuelt)	5
5	Opsjoner	5
6	Indeksregulering	5

1 PRISSAMMENSTILLING

PRISSAMMENSTILLING		
Post nr:	Beskrivelse	NOK
01	Sum etablering, drift og avvikling av byggeplass	
031	Sum VA – anlegg	
05	Sum betongarbeider	
24	Sum fast innredning	
25	Sum bygningsmessige hjelpearbeider VVS	
26	Sum bygningsmessige hjelpearbeider EL	
71	Sum anleggsgartnerarbeid	
XX	Sum regningsarbeider mannskap	
XX	Sum regningsarbeider maskiner	
Sum tilbud (ekskl. mva)		
25 % merverdiavgift		
Sum tilbud (inkl. mva)		

2 REGNINGSARBEIDER

Entreprenøren skal tilby enhetspriser og påslagsprosjenter som skal benyttes for regningsarbeider, materialkjøp og eventuell tiltransport av side- /underentreprenører, se skjemaer nedenfor.

De angitte mengdene i etterfølgende avsnitt er kun anslåtte mengder.

Regningsarbeidene skal dekke alle entreprenørens kostnader gjennom anvendelse av priser og påslag angitt i etterfølgende tabeller.

2.1 Timepriser mannskap

Timeprisen for mannskap skal inneholde alle entreprenørens kostnader med å stille mannskap til disposisjon på anleggsplassen, inklusive lønnsutbetalinger, akkordtillegg, formannslønn, sosiale utgifter, administrasjon, fortjeneste, diett, reise, innkvartering, rigg og drift og øvrige generalomkostninger, samt håndverktøy.

Ved regningsarbeid får entreprenøren betalt pr. anvendt time for timelønnte arbeidere inklusive baser. Formenn og annen arbeidsledelse forutsettes inkludert i rigg og driftskostnader og honoreres ikke særskilt utover hva som er inkludert i de angitte timeprisene.

Overtidsarbeid skal forhåndsgodkjennes av byggherren.

Dersom det planlegges med nattarbeid bør tabellen endres slik at timer tillegg inkluderes i summeringen.

Type mannskap	Antall timer ordinær arb. tid	Timepris ordinær arb. tid kl. 06 – 20	Sum kr ordinær arb. tid	Tillegg per time (kl. 20- 06)
Mannskap	XX	kr		
Prosjektleder	XX	kr		
Ingeniør/Anleggsleder	XX	kr		
Bas	XX	kr		
Fagarbeider	XX	kr		
Stikningsingeniør m/måleutstyr	XX	kr		
Stikningsassistent	XX	kr		
Ufaglært	XX	kr		
Lærling	XX	kr		
	XX	kr		
Tilbudssum Mannskap eks mva. (overføres til prissammenstilling i pkt. 1)			XX	

2.2 Timepriser maskiner/utstyr

Timepriser for maskiner og utstyr skal inkludere operatør som er planlagt benyttet som dekker alle entreprenørens kostnader inklusive rigg og drift, vedlikehold, administrasjon og fortjeneste.

Som grunnlag for maskin- og utstyrspris gjelder i tillegg følgende forutsetninger:

- Kun effektive timer vil honoreres; stillstand i forbindelse med f.eks. maskinstell, reparasjoner og hjelpeutstyr skal være inkludert i timeprisen.
- Hjelpeanlegg for maskinpark skal være inkludert i timeprisen. Eksempler på hjelpeanlegg er tankingsanlegg, servicevogn, serviceutstyr mv.
- Tilleggsutstyr skal være dekket av timeprisen. Eksempler på tilleggsutstyr er spesialsukker, pigghammere, tilhengere, transportbånd, verksted, containere, elektrisk utstyr mv.
- Timeprisene er inklusive mobilisering og demobilisering

Dersom det planlegges med nattarbeid bør tabellen endres slik at timer tillegg inkluderes i summeringen.

Type maskin/utstyr	Antall timer ordinær arb. tid	Timepris ordinær arb. tid kl. 06 – 20	Sum kr ordinær arb. tid	Tillegg per time (kl. 20- 06)
Maskiner (med fører)				
Gravemaskin inntil 5 tonn	XX		XX	
Gravemaskin 5 til 10 tonn	XX		XX	
	XX		XX	

	XX		XX	
Tilbudssum Maskin eks mva. (overføres til prissammenstilling i pkt. 1)	XX		XX	

3 PÅSLAG FOR MATERIELL OG UE

Beskrivelse	Påslag i %
Materialer (på faktura)	
Påslag underentreprenør for kategorier som ikke inngår i liste for timepriser	

4 PÅSLAG FOR SIDEENTREPRISER

Dersom det er aktuelt skal det tilrettelegges for at tilbyderen under dette punktet skal oppgi sine påslag for

- Byggeplassadministrasjon og fremdriftskontroll av sideentreprenører;
- Tiltransport til underentrepriser/rammeavtaler

4.1 Administrasjon og fremdriftskontroll av sideentrepriser (når det er aktuelt)

For administrasjon av sideentrepriser beregner entreprenøren påslag på entreprisens totale vederlag eksklusiv merverdiavgift med følgende sats:

Administrasjon og fremdriftskontroll:% påslag

5 OPSJONER

Her tilrettelegges for oppstilling av priser med referanse til beskrivelsen for eventuelle opsjoner.

6 INDEKSREGULERING

Alternativ 1: Kontraktssummen indeksreguleres etter totalindeksmetoden i henhold til NS 8405, punkt 27.1.

Ved reguleringen benyttes følgende indeks

Alternativ 2: Kontraktssummen indeksreguleres ikke.

SPESIFIKASJON

Gyldig fra: 27.09.2023

Versjon: 1.1

Arkivnr: SP00463

Gyldig for: Svalbard lufthavn, Longyearbyen, Avinor AS

AVINOR AS**Bilag G****Oppdragsgivers ytelser**

Innholdsfortegnelse

1	Byggherrens leveranser	3
----------	-------------------------------------	----------

1 BYGGHERRENS LEVERANSER

Beskriv byggherrens eventuelle ytelser/leveranser for eksempel:

- Tiltransport leveranser (utstyr, entrepriser ol.)
- Egenleveranser fra rammeavtaler/egne arbeider
 - IKT kabling, Lås og beslag, brannalarm, høytaleranlegg m.m
- Offentlig saksbehandling
- Materiell levert av byggherren
- Rigg- og driftsytelser

Frister for leveransene oppgis i Bilag E. Byggherres overordnede fremdriftplan, prosjekteringsplan osv. kan også legges ved som vedlegg i Bilag E.

AVTALE OM TILTRANSPORT

av

SIDEENTREPRISE

i prosjekt

[PROSJEKTNUMMER/REF OG NAVN]

mellom

AVINOR AS
som «Byggherre»

og

[ENTREPRENØRENS NAVN]
som «Entreprenør»

og

[SIDEENTREPRENØRENS NAVN]
som «Sideentreprenør»

Denne avtalen («Avtalen») er inngått mellom:

- (a) Avinor AS, org. nr. 985 198 292 («Byggherre»); og
- (b) [ENTREPRENØR], org. nr. [•], («Entreprenør»),
- (c) [SIDEENTREPRENØR], org. nr. [•], («Sideentreprenør»),

hver en «Part», og samlet omtalt som «Partene».

I avtale av [dato for entrepriseavtale med Entreprenør] [og] [dato for entrepriseavtale med Sideentreprenør] er det avtalt at Entreprenøren [får/kan få] tiltransportert sideentreprenør(er) som blir Entreprenørens underentreprenør(er). Entrepriseavtalen av [dato] mellom Byggherre og Sideentreprenør, heretter benevnt som «Entrepriseavtalen», tiltransporteres med dette Entreprenøren. Sideentreprenøren blir Entreprenørens underentreprenør.

Byggherre har [dato] sendt skriftlig melding til Entreprenør og Sideentreprenør om at Sideentreprenøren skal tiltransporteres Entreprenøren. [Det har nå gått mer enn 14 dager siden meldingen ble sendt, uten at Byggherre har mottatt saklig begrunnede innsigelser fra Entreprenøren eller Sideentreprenøren iht. kontraktens B2 pkt. 7. Tiltransporten er dermed effektiv fra og med [dato] (fyll inn dato som er mer enn 14 dager etter melding ble sendt, eller en senere dato dersom avtalt eller ønskelig)]

1 TILTRANSPORT AV ENTREPRENØR

1.1 Virkning

Byggherre overdrar med dette sine rettigheter og forpliktelser i henhold til Entrepriseavtalen til

Entreprenøren, jf. kontraktens B2 pkt. 7.

Entreprenøren trer inn i Byggherrens rettigheter og plikter overfor Sideentreprenøren, og inn i Sideentreprenørens rettigheter og plikter overfor Byggherren, jf. kontraktens B2 pkt. 7. Tiltransporten har virkning både for Sideentreprenørens utførte og gjenstående arbeider [angi dersom tiltransporten bare skal gjelde gjenstående arbeider]. For øvrig vises det til kontraktens B2 pkt. 7 og NS 8405 pkt. 16.1.

Virkningen av tiltransporten inntreffer [Velg én: (ved signering av denne Avtalen), (den [dato]), (14 dager etter skriftlig melding fra Byggherre om tiltransport iht. NS 8405 pkt. 16.1.)].

Entreprenøren har overfor Byggherre rett til [prosentsats] påslag på kontraktssummen i Entrepriseavtalen ekskl. mva. som følge av tiltransporten.

Tiltransporten medfører ikke at Entreprenøren overtar risikoen for løsninger og annen prosjektering som er utarbeidet av Byggherren før inngåelsen av Entrepriseavtalen i anledning sideentreprisen, med mindre slik risikoovergang allerede er avtalt i Entrepriseavtalen mellom Sideentreprenøren og Byggherren.

1.2 Omfang [dette punktet fjernes ved tiltransport av hele sideentreprisen].

Tiltransporten omfatter hele Entrepriseavtalen, med unntak av følgende forpliktelser:

- [Fyll inn ytelser som eventuelt ikke skal omfattes av tiltransporten]

1.3 Sikkerhetsstillelse

I tillegg til det som fremgår av kontraktens B2 pkt. 7 og NS 8405 pkt. 16.1, gjelder følgende:

- Sideentreprenøren stiller tilsvarende sikkerhet overfor Entreprenøren som han skulle stilt overfor Byggherre før tiltransporten. Dersom ikke annet er avtalt, skal Sideentreprenøren stille sikkerhet iht. NS 8415 pkt. 9.2.
- Dersom ikke annet er avtalt, stiller Entreprenøren sikkerhet overfor Sideentreprenøren iht. kontraktens B2 pkt. 7, bokstav c, pkt. 8.
- Dersom ikke annet er avtalt, stiller Sideentreprenøren sikkerhet overfor Byggherre for risikoen for Sideentreprenørens insolvens og andre alvorlige økonomiske problemer som forblir hos Byggherren, jf. NS 8405 pkt. 16.2.

Fristen for å stille sikkerhet iht. punktene ovenfor er [14 dager] etter virkningene av tiltransporten inntreffer. For øvrig vises det til reglene i kontraktens B2 pkt. 7.

Signatur

for Avinor AS:

for [Entreprenør]:

Navn:
Stilling:

Navn:
Stilling:

for [Sideentreprenør]:

Navn:
Stilling:

[dato]